

Bijlagen bij de brief van de Staatssecretaris van IenM over afvalbeheer

Inhoudsopgave

Bijlage 1	Stand van zaken uitvoering brief 'Meer waarde uit afval (30 872, nr. 79).....	2
Bijlage 2	Motie Van der Werf / Van Veldhoven over kwantificeerbare doelstellingen per materiaalstroom (30 196, nr. 128)	15
Bijlage 3	Motie Van Veldhoven / Van der Werf over pilot 'afvalloze overheid' (33 000, nr. 31)	23
Bijlage 4	Motie Bashir over verwerking teerhoudend afval (30 872, nr. 85).....	24
Bijlage 5	Motie Leegte over een loketregisseur (30 872, nr. 100)	25
Bijlage 6	Motie Dijkers / Leegte over inzichtelijk maken huidige informatiestromen (30 872, nr. 104).....	26
Bijlage 7	Resultaten van de monitoring afvalbeheer voor 2010 (aansluitend op bijlage 6).....	33
Bijlage 8	Toegeving aan mw. Van der Werf over differentiatie van recyclingstromen bij afvalverwerkingsbedrijven	39
Bijlage 9	Toegeving aan mw. Dijkers over inschakeling sociale werkvoorziening bij recyclingbedrijven (aangehouden motie 30 872, nr. 102).....	41
Bijlage 10	Storten van afvalstoffen, gerelateerd aan het vervallen van de stortbelasting op 1 januari 2012	42

Bijlage 1 Stand van zaken uitvoering brief 'Meer waarde uit afval (30 872, nr. 79)

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
Consumentenvoorlichting		
2	Inzetten van (nieuwe) media om de burgers te wijzen op nut en noodzaak van preventie en afvalscheiding.	<p>In de periode november 2011 tot mei 2012 heeft een werkgroep van gemeenten en het afvalbedrijfsleven zich gebogen over de ambitie in mijn afvalbrief om de recycling van huishoudelijk afval te verhogen van 50 naar 65%. De voorzitter van de werkgroep heeft het eindrapport van de werkgroep op 24 mei 2012 aan mij aangeboden.</p> <p>Het aspect consumentenvoorlichting wordt meegenomen in het traject dat volgt op het genoemde rapport.</p> <p>Er wordt momenteel een applicatie (app) ontwikkeld, waarmee burgers kunnen zien waar de dichtstbijzijnde locatie is om gescheiden gehouden afvalstoffen in te leveren.</p>
Minder afval		
3	<p>Afvalpreventieprogramma's in LAP opstellen via de volgende 3 stappen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inventarisatie. 2. Prioritaire afvalstromen benoemen, ambities en instrumentarium formuleren. 3. Opstellen afvalpreventieprogramma. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De inventarisatie is begin 2012 afgerond. 2. In 2012 worden op basis van de resultaten van de inventarisatie en in overleg met de stakeholders keuzes en afspraken gemaakt over welke afvalstoffen worden opgepakt (prioriteiten) en hoe dat wordt uitgewerkt in een preventieplan. 3. In 2013 wordt het preventieplan opgesteld.
3	Europese week van de afvalvermindering van 19 tot 27 november 2011.	<p>In de week zijn in Nederland 44 en in heel Europa 7.035 projecten uitgevoerd. Enkele leuke, aansprekende projecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Groningen biedt alle basisscholen broodtrommels en drinkbekers aan en blijft dat de komende vier jaar doen. Op die manier groeit een hele generatie op die niet beter weet dan dat je je lunch in een herbruikbare verpakking meeneemt. Tevens wordt hierdoor het zwerfafval rond de scholen ingedamd. • Gedurende de week zijn door het hele land 12 Repair Cafés georganiseerd, waar mensen kapotte artikelen konden laten repareren. • De gemeente Roosendaal maakte visueel hoeveel afval we onbewust kopen door in de supermarkt producten van de verpakking te ontdoen en dit te meten, te vergelijken en uit te stallen. • Tijdens de Margriet Winterfair heeft het voedingscentrum aandacht besteed aan voedselverspilling, onder meer door het tonen van een documentaire en door bezoekers te vragen wat ze zelf doen om voedselverspilling te voorkomen. <p>Doel van de week was de bewustwording</p>

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		<p>vergroten en de dagelijkse gedragingen te veranderen.</p> <p>Het resultaat van de week is niet te kwantificeren, want preventie is moeilijk te meten. Bovendien is niet aan te geven of preventie in de toekomst het resultaat is van deze week.</p> <p>Gelet op aantal projecten en betrokkenen kan worden gesteld dat de week zinvol is geweest en bij een grote groep mensen bewustwording heeft vergroot.</p>
3	<p>Bezien of het gebruik van plastic tassen in Nederland op basis van vrijwillige afspraken kan worden verminderd.</p>	<p>Er worden constructieve gesprekken gevoerd met de Raad Nederlandse Detailhandel (RND) over het verminderen van de milieudruk van de plastic tassen.</p> <p>Er is bij de RND grote bereidheid om de milieudruk van de tassen verder te verminderen.</p> <p>Bij veel winkelbedrijven wordt de gratis draagtas al niet meer actief aangeboden, kan de consument hier niet bij en is het formaat aangepast op het product.</p> <p>Daarnaast bieden steeds meer winkelbedrijven tegen betaling big shoppers aan en willen het aandeel hiervan verder verhogen.</p> <p>Ook willen ze nog meer sturen op het gedrag van consument. Zo wordt er al instructie gegeven aan winkelmedewerkers om geen tassen meer spontaan weg te geven en actief te vragen of een tas nodig is.</p> <p>Volgens de RND is de meerderheid van winkelbedrijven nu al overgestapt op alternatieven, zoals tassen van gerecycled plastic of afbreekbaar plastic, of overweegt deze overstap op korte termijn.</p> <p>Verder vindt de RND het van belang om te inventariseren welke stappen/instrumenten het gedrag van de consument kunnen beïnvloeden en wat duurzame alternatieven zijn voor de traditionele tas.</p> <p>De RND is met de gemeente Amsterdam in gesprek over een mogelijke pilot om het gebruik van plastic tassen terug te dringen.</p>
3	<p>Wikkels om tijdschriften enz.</p> <p>a) Analyse uitvoeren naar de milieudruk van plastic wikkels en van alternatieven.</p> <p>b) Stopzetten van overbodig gebruiken van kunststof wikkels en indien mogelijk de kunststof wikkels vervangen door alternatieven.</p>	<p>Agentschap NL is op dit moment bezig om alle juiste en noodzakelijke gegevens op een rij te zetten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om vragen als de hoeveelheden materiaal per alternatief, de mogelijke voor- en nadelen van alternatieven die meegenomen dienen te worden bij het goed vergelijken van de alternatieven of de marktverhoudingen in de toepassing van de alternatieven.</p> <p>Deze kentallen zijn nodig om de uiteindelijke indicaties te kunnen geven van de verschillen in milieudruk per alternatief en de mogelijke milieudrukvermindering die gehaald kan worden door te schuiven in alternatieven.</p>

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
Meer recycling		
4.1	<p>Textiel:</p> <p>a) bezien op welke manier textielinzameling bij gemeenten kan worden verhoogd (ook van niet herbruikbare textiel).</p> <p>b) zoeken naar nieuwe markten voor gerecyclede vezels. Kansen voor businesscase.</p> <p>c) Start China project voor milieuvriendelijker produceren.</p> <p>d) Evaluatie bekendheid en gebruik factsheets over milieubelasting in kledingproductieketen.</p> <p>e) Training aan bedrijven over gebruik duurzame materialen en artikelen.</p>	<p>a) Textielinzamelaars, textielbranche verenigingen en NVRD zijn bezig geweest om te inventariseren wat de beste manieren zijn om textiel in te zamelen. De resultaten zijn in mei 2012 (textiel actiemaand) gepresenteerd en in de vorm van de folder 'Textielinzameling op de kaart' gepubliceerd.</p> <p>Verder organiseren textielinzamelaars, gemeenten en kledingwinkels samen in mei 2012 (textiel actiemaand) diverse activiteiten om aandacht te vestigen op meer gescheiden inzamelen van textiel. Het ministerie van I&M ondersteunt hierbij. Grootwinkelbedrijven en kledingwinkels ontwikkelen communicatiemiddelen om consumenten bij kleding aankoop beter te informeren wat te doen met hun afgedankt textiel. Ook deze middelen worden tijdens de actiemaand gepresenteerd.</p> <p>TNS/NIPO en MilieuCentraal onderzoeken het afvalscheidingsgedrag van burgers voor textiel en zoeken naar aanrijpingspunten om dit te verbeteren.</p> <p>b) Textielinnovatiecentrum Texperium werkt met diverse aanbieders van afgedankte bedrijfskleding aan recycling tot nieuwe hoogwaardige producten. Met een grote modeketen wordt gewerkt aan items voor de wintercollectie 2012 die bestaan uit materiaal van afgedankt textiel.</p> <p>c) t/m e): momenteel geen nieuws.</p>
4.1	<p>Kunststof:</p> <p>Acties bij deze stroom zijn afhankelijk van de afspraken over het vervolg van de Raamovereenkomst Verpakkingen.</p>	<p>Zie hiervoor de brieven over het dossier verpakkingen die reeds in uw Kamer zijn behandeld.</p>
4.1	<p>Fosfaat:</p> <p>a) gesprek met de hele keten beleggen via nutriëntenplatform.</p> <p>b) potentieel aan fosfaatterugwinning voor Nederland in kaart brengen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oktober 2011: fosfaatakkoord gesloten. • Doel: sluiten van kringloop, binnen 2 jaar exporteerbare fosfaatproducten produceren uit teruggewonnen fosfaat . • Er is sprake van samenwerking in de hele keten. Het gaat om fosfaat terugwinning uit waterzuivering, mest en voedingsmiddelenindustrie. • Er is samenwerking van de overheid met alle betrokken partners en stevige inzet vanuit ministeries, ook om knelpunten in regelgeving aan te pakken. • Is ook voor de Europese Commissie een goed voorbeeld en het past goed in het EU groenboek fosfaat dat komende zomer wordt gepubliceerd. • Samenwerking met omliggende landen (B, Du, DK, ZWE) komt op gang. • Fosfaatakkoord is bijzonder, omdat gouden

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		<p>driehoek (overheid, kennis, bedrijfsleven) heeft ondertekend.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overheid verbindt, denkt constructief mee en kweekt vertrouwen. Met geringe, maar slimme en resultaatgerichte ambtelijke inzet wordt maatschappelijke impact gerealiseerd. • Het akkoord heeft geleid tot samenwerking tussen waterschappen en LTO Nederland. Daardoor is versnelling gekomen in investeringen en realisatie van installaties voor terugwinning en verwerking van fosfaat. De waterschappen leveren fysieke ruimte en een fosfaathoudende afvalstroom. LTO bouwt de installaties en levert eveneens fosfaathoudend afval.
4.1	<p>Elektr(on)ische apparatuur:</p> <p>a) communicatie richting consumenten versterken, zodat meer kleine apparaten worden ingeleverd.</p> <p>b) duidelijk krijgen of een grondstofronde voor terugwinning van metalen en zeldzame aarden uit apparatuur te realiseren is.</p>	<p>a) In overleg tussen producenten en gemeenten lopen nu veel experimenten voor meer gescheiden inzameling. In dit jaar vindt de evaluatie daarvan plaats en kan verdere invoering van succesvolle activiteiten plaatsvinden. Daarnaast heeft de sector met onder meer inspecties, Agentschap NL en douane inzichtelijk gemaakt via welke routes apparaten worden afgedankt en waar ze daarna terecht komen. Dit geeft de mogelijkheid om gericht te kijken hoe de inzameling kan worden verhoogd. Ook zijn er initiatieven van de detailhandel, zoals de Gamma met haar inzamelstraat.</p> <p>b) Met het bedrijfsleven is gesproken over de mogelijkheden voor terugwinning van zeldzame aarden. Volgens het bedrijfsleven worden op dit moment die metalen terug gewonnen waarvoor het zinvol en economisch aantrekkelijk is. Voor diverse zeldzame aarden is op dit moment geen business case te maken. Daarom vraagt de branche op dit moment voor die materialen geen actie van de overheid. Uiteraard zorgt zoveel mogelijk gescheiden inzameling er wel voor dat het bedrijfsleven de producten in handen heeft waar de zeldzame aarden in zitten en eventueel later uit kunnen worden teruggewonnen.</p>
4.2	<p>Verpakkingen:</p> <p>a) Duidelijkheid over beleid na 2012 (afspraken vervolg Raamovereenkomst Verpakkingen).</p> <p>b) Duidelijkheid over nascheiding (vergoedingen en te leveren prestaties).</p>	<p>Zie hiervoor de brieven over het dossier verpakkingen die reeds in uw Kamer zijn behandeld.</p>
4.3	<p>(Grof) huishoudelijk afval: verhogen van de gescheiden inzameling en terugdringen van de hoeveelheid te verbranden restafval.</p>	<p>Huishoudelijk afval: Een belangrijk onderdeel van de ambities in mijn afvalbrief is het verhogen van de recycling van Nederlands afval van 80 naar 83%. Die verhoging dient met name vorm te krijgen door de gescheiden</p>

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		<p>inzameling van huishoudelijk afval te verhogen van de huidige circa 50% naar 60 tot 65%. In de periode november 2011 tot mei 2012 heeft een werkgroep van gemeenten en het afvalbedrijfsleven zich gebogen over die ambitie in mijn afvalbrief. De voorzitter van de werkgroep heeft het eindrapport van de werkgroep op 24 mei 2012 aan mij aangeboden. Het rapport is ter informatie bij deze brief gevoegd.</p> <p>De werkgroep concludeert dat ingrijpende maatregelen nodig zijn om de ambitie uit de afvalbrief te kunnen halen. Een belangrijk onderdeel van het advies is daarom de introductie van een gemeentelijke restafvaldoelstelling, waarop gemeenten kunnen worden afgerekend met een bonus/malus-systeem. Verder is volgens de werkgroep per materiaalstroom een ambitieuze doelstelling met een adequaat financieringssysteem nodig.</p> <p>Het rapport is naar mijn mening een gedegen advies, waarin alle aspecten die met het onderwerp samenhangen aan de orde komen. Ik heb dan ook veel waardering voor het advies en de manier waarop iedereen heeft bijgedragen aan het tot stand komen ervan.</p> <p>Grof huishoudelijk restafval: in de tweede helft van 2012 wordt de minimumstandaard van het LAP voor deze stroom aangepast. Ook worden bepalingen omtrent scheiding van grof huishoudelijk restafval in het Activiteitenbesluit opgenomen. In bijlage 8 wordt dit nader uitgewerkt.</p>
4.3	<p>Voor meubelen en matrassen: bezien of een business case voor de recycling mogelijk is die geschikt is voor opschaling naar andere gemeenten.</p>	<p>Er zijn meerdere verwerkers van matrassen. Daarom wordt bij de komende wijziging van het LAP opgenomen dat matrassen op milieustraten en bij inzameling aan huis gescheiden moeten worden gehouden. Dan is aparte verwerking en recycling mogelijk. Dit wordt ook opgenomen in het Activiteitenbesluit.</p>
4.4	<p>Papier:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bevorderen van de inzet van alternatieve grondstoffen. b) het lokaal meer samenwerken van grafische ondernemers (milieucirkels). c) proefproject met een printerloos kantoor. 	<p>De papiersector is een pro actieve sector en actief in energietransitie, biobased economy en besparing op grondstoffen. Er is grote drive om op hoger niveau in duurzaamheid te komen.</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Het aanspreken van alternatieve grondstoffen heeft toekomst, maar vergt nog veel innovatie en marktontwikkeling. Na de oplevering van een beslismodel en communicatietool voor producenten, zijn een aantal producenten hiermee al aan de slag gegaan. De uitvoeringsknelpunten die zij bij praktijkproeven zijn tegenkomen worden nu in een nieuwe Green Deal samen met het ministerie aangepakt. b) In de grafische sector zijn zogeheten 'duurzaamheidskringen' opgezet. Daarin leren ondernemers van elkaar om tot vermindering van milieudruk te komen. Dit is overgenomen door het Koninklijk

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		<p>Verbond van Grafische Ondernemingen (KVGGO).</p> <p>c) Onderzoek van CE liet eerder al zien dat printerloos werken milieuwinst kan opleveren. Bij Agentschap NL loopt sinds november 2011 een pilot om dit in praktijk te toetsen en de invoering daarvan in een handleiding vast te leggen. Deze handleiding, die volgende maand verschijnt, laat organisaties testen of printerloos werken haalbaar is en laat zien hoe ze dit stapsgewijs zelf kunnen invoeren. De handleiding geeft ook een realistisch beeld van de voordelen en beperkingen van mobiel werken met behulp van een tablet PC.</p>
4.5	<p>Voedsel: het uitvoeren van twee projecten om voedselverspilling in de consumptie- en afvalfase tegen te gaan, met als doel om te komen tot verdere opschaling, bijvoorbeeld met het Platform Verduurzaming Voedsel.</p>	<p>Er loopt een ketenproject om verspilling van voedsel tegen te gaan in de catering. Cateringbedrijven gaan landelijk acties ondernemen voor terugdringen verspilling. Bij retail wordt ook gekeken naar mogelijkheden. Gemeenten zijn bezig met experimenten voor het terugdringen van voedsel verliezen bij burgers. Voor succesvolle projecten wordt gezien hoe kan worden opgeschaald.</p>
4.6	<p>Bouw- en sloopafval:</p> <p>a) bouwen van een marktplaatsachtige applicatie op internet om het vermarkten van te ruim ingekochte bouwmaterialen te faciliteren.</p> <p>b) meer regionale samenwerkingsverbanden.</p> <p>c) bevorderen dat zacht hout wordt gemodificeerd om als alternatief voor tropisch hardhout te dienen.</p> <p>d) regeling afvalscheiding onder Bouwbesluit.</p>	<p>a) De initiatiefnemer heeft een partner gevonden die zich richt op het ICT aspect van dit project. Vanuit het ministerie van IenM is eind 2011 gesproken met Bouwend Nederland (BN). BN is positief-kritisch, men vraagt zich echter wel af of vanwege de stagnatie in de bouw de hoeveelheid te veel ingekochte materialen nog steeds op het relatief hoge niveau van 10% ligt. BN vraagt zich ook af of een te bouwen systeem zich zou moeten richten op handel tussen grote bouwbedrijven. Daarnaast zou men graag aansluiting zien bij de lopende initiatieven, zoals Sales in de bouw, die een uniforme artikelcodering wil invoeren. Verder overleg vindt nog plaats.</p> <p>b) IenM heeft geen regionale projecten meegefinancierd. Er zijn wel diverse lokale projecten tot stand gekomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In Groningen is betongranulaat van een afgebroken kantoor gebruikt voor het beton van een parkeergarage. - In Rotterdam is in september 2011 de structuurvisie stadshavens vastgesteld: voor een van de grootste binnenstedelijke herstructureringsgebieden in Nederland is voor de periode tot 2025 mede aangegeven dat wordt gestreefd naar hergebruik van de bestaande materialen en producten. <p>Rotterdam heeft daarvoor inmiddels de "slim slopen tool" laten ontwikkelen, waarmee per situatie kan worden bepaald welke werkwijze ook werkelijk leidt tot vermindering van milieubelasting.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In Amsterdam is een onderzoek uitgevoerd naar de potentie van

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		<p>hoogwaardige recycling van bouw- en sloopafval.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Daarnaast zijn er lokale initiatieven gestart of in opbouw in Emmen, vijf in de provincie Noord-Brabant (in onder andere Tilburg, Eindhoven en Den Bosch) en drie tot vier in de provincie Utrecht. - Er is een Green Deal gesloten voor het verduurzamen van beton. <p>c) Nog geen vorderingen te melden.</p> <p>d) Voor een aantal afvalstromen is verplichte afvalscheiding bij bouwen en slopen ingevoerd op 1 april 2012 in de Regeling bouwbesluit 2012. Bij een komende wijziging van deze regelgeving wordt bezien of een aantal afvalstromen toegevoegd kan worden.</p>
4.7	<p>PVC:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) inzetten van het instrument duurzaam inkopen. b) formuleren van kwaliteitscriteria en/of keurmerk. c) in kaart brengen van de economie van de PVC kringloop. d) stimuleren van laagdrempelige inzameling. e) uitwerken van een communicatiestrategie. f) nagaan of het mogelijk is om een pilot uit te voeren voor het gebruik van PVC-recycalaat in kozijnen. 	<ul style="list-style-type: none"> a) In december 2011 is een stakeholders bijeenkomst geweest. Daar bleek de voorkeur voor het opnemen van PVC met gerecycled PVC in het criteriumdocument als gunningscriterium voor PVC lage druk buizen. Dit betekent dat naarmate een hoger percentage van de buizen PVC recycalaat bevat, de inschrijving hoger gewaardeerd wordt. Voorts zal in het criteriumdocument voor de productgroep riolering, kabels en leidingen worden opgenomen dat opgegraven en vrijgekomen kunststof rioleringsonderdelen ontdaan moeten worden van aanhangend vuil en grond en vrij van chemische verontreiniging gescheiden moeten worden afgevoerd naar een afvalverwerkend bedrijf dat beschikt over de voor zijn bedrijfsvoering vereiste vergunningen in het kader van de wet milieubeheer om te verwerken. b) Met de branche van leveranciers van PVC leidingen is afgesproken dat de labeling van de producten wordt bekeken. Doel is te bereiken dat aanduidingen op de leidingen door de koper op de juiste wijze worden beoordeeld. c) Eindrapport is opgesteld. Wordt betrokken bij de overige projecten. d) Kunststof buizen kunnen op 50 locaties in Nederland worden ingeleverd. In oktober 2011 heeft de stichting leidingen de mogelijkheid geïntroduceerd voor bedrijven om een big-bag te kopen met een inhoud van 2 m³, die wordt afgehaald door een inzamelaar van afvalstoffen. f) Er wordt geprobeerd om de partijen uit de PVC ketenaanpak en de partijen die betrokken zijn bij het Convenant inzake de verduurzaming van de chloorindustrie samen op te laten trekken. Beide trajecten lijken elkaar te kunnen versterken waar het gaat om het stimuleren van de

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
4.8	<p>Informatie uitwisseling en innovatie:</p> <p>a) grondstoffenrotonde onderwerp maken van de vierde Innovatie-estafette van het ministerie van Infrastructuur en Milieu.</p> <p>b) bezien of het platform Materiaalschaarste kan worden benut voor kennisuitwisseling over materiaalgebruik en – terugwinning.</p> <p>c) stimuleren van duurzaam innoveren bij het MKB door het programma 'MKB Doe MEE'.</p> <p>d) inzetten op het aan laten sluiten van de jaarlijkse programmering van financiële middelen uit de Europese Kaderprogramma's voor Onderzoek en Ontwikkeling (KP) en voor Concurrentie en Innovatie (CIP) op de behoeften van de recycling sector.</p> <p>e) (uit 4.1) Rol haven van Rotterdam bij grondstofrotonde: actie nodig als vervolg op bijeenkomst van havenbedrijf over aantrekken recycling activiteiten.</p>	<p>recycling van PVC.</p> <p>a) de agenda van innovatie estafette 2013 is nog niet vastgelegd, maar het ketenakkoord fosfaatkringloop zal in ieder geval verantwoording afleggen over de voortgang. Gezien de hoge prioriteit voor resource efficiency zal er geprobeerd worden om het onderwerp grondstoffenrotonde op de agenda van de volgende estafette te krijgen.</p> <p>b) Het platform materiaalschaarste vervult al de functie van kennisuitwisseling. Er is vorig najaar een goed bezochte internationale conferentie georganiseerd, er vinden regelmatig beperktere kennisuitwisselingsbijeenkomsten plaats en er wordt ook kennis uitgewisseld met de EU. Daarnaast speelt ook het platform duurzaam grondstoffenbeheer een vergelijkbare rol, waardoor het onderwerp goed wordt afgedekt.</p> <p>c) MKB Doe MEE 2.0 heeft als doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> • Het stimuleren van duurzaam ondernemen in het MKB door advies en voorlichting; • Netwerkvorming; • Bewustmaking en kennisverspreiding Syntens adviseert een 100 tal bedrijven uit de sectoren bouw en logistiek bij het duurzaam innoveren van hun organisatie en processen, producten en diensten, markt en marketing, technologie en ICT. Bedrijven worden gekoppeld aan kennisleveranciers en regelingen van Agentschap NL. Het project wordt afgerond op 8 juni met een bijeenkomst met bedrijven uit de bouwsector. Doel is ervaringen met duurzaam ondernemen in het MKB doorgeven aan andere ondernemingen. Accent wordt gelegd op samenwerking in de keten, ketenverantwoordelijkheid en 'bouwen aan vertrouwen'. Het project zal worden geëvalueerd. </p> <p>d) De NL delegatie is zeer actief binnen KP7 en CIP. De delegatie ziet er op toe dat afval technologie binnen de omschrijvingen van de werkprogrammas en call-for-tenders valt, ook hoewel de Europese tendens is de focus te verschuiven van incrementele technologische naar meer integrale innovatie die tot systeemverandering (en onder meer voorkomen van afval) kan leiden. Het NL bedrijfsleven slaagt er steeds in meerdere goede voorstellen in te dienen; dit blijft punt van aandacht.</p> <p>e) Rotterdam heeft samen met de chemische industrie een grote aanvraag ingediend bij de EC (7e kaderprogramma) waarin de haven wordt ingezet als</p>

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		grondstoffenrotonde. Het lijkt grote kans op succes te hebben.
4.9	Motie vraagt om voorstel te doen voor kwantificeerbare doelstellingen per materiaalstroom voor de herwinbaarheid van grondstoffen.	Zie bijlage 2 van deze brief.
Minder verwijdering		
5.1	In internationaal verband voorstellen om Europese minimumstandaarden op te stellen.	Onlangs is het rapport "Assessment and guidance for the implementation of EU waste legislation in Member States, REFERENCE: ENV.G.4/SER/2009/0027. Draft Report on existing minimum waste treatment requirements in at least 15 MS and recommendation for possible action to be taken at EU level" opgesteld. Nu is er discussie over de noodzaak voor Europese minimumstandaarden. Er is twijfel over haalbaarheid. Dit onderwerp is ambtelijk aangekaart in Brussel. Er blijkt weinig animo te zijn om dit op te pakken en de Technical Adaptation Committee (TAC) is niet het geschikte kader om dit te bespreken. Daarom wordt bezien of dit onderwerp in een brief aan de Eurocommissaris voor milieu moet worden aangekaart.
5.2	Door de wijziging van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen (Bssa) wordt de lijst van afvalstoffen waarvoor een stortverbod geldt, uitgebreid met 14 afvalstoffen.	Gewijzigde besluit wordt in juni 2012 aan de Raad van State aangeboden. Besluit naar verwachting 1-1-2013 van kracht.
5.3	Standpunt rijksoverheid opstellen over het eerder dit jaar afgeronde onderzoek naar de economische situatie van de stortsector.	Onderzoek rapport en standpunt zijn op 21-12-2011 aan Kamer gestuurd (30872, nr. 81). Uit het rapport blijkt dat nutsfunctie van storten zeker tot 2018 is veilig gesteld. Daarom zijn nu geen maatregelen nodig. In 2016 zal opnieuw worden bekeken hoe de financiële situatie en capaciteitsontwikkeling is. In de hiervoor genoemde brief staat dat provincies nog onderzoeken of financiële situatie zo urgent is dat faillissement dreigt of nazorg in problemen komt. Dat hebben inmiddels alle provincies gedaan. De conclusie is "dat er niet van een erg groot probleem voor de provincies sprake zal zijn". Dus ook provincies zien geen noodzaak voor maatregelen op korte termijn.
Minder regels en administratieve lasten		
6.1	Meer communiceren over wanneer afvalstoffenregelgeving van toepassing is.	Er worden nu Q&A's hiervoor opgesteld, die binnenkort op de site van Agentschap NL worden geplaatst. Verder is er op 19 april 2012 door IenM en EL&I een landelijke voorlichtingsbijeenkomst over afvalregelgeving gehouden, waarin is gefocust op verlichting van regelgeving voor organische afvalstromen. Daar worden immers de meeste knelpunten ervaren. Tijdens de bijeenkomst is aangegeven welke

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		mogelijkheden er nu al zijn binnen bestaande regelgeving voor meer nuttige toepassing. Verder heeft een ieder belemmeringen, problemen en wensen naar voren kunnen brengen. Dit wordt opgepakt en verwerkt in de informatie die op de internetsite van Agentschap NL worden geplaatst.
6.1	In samenwerking met VK een hulpmiddel ontwikkelen om het bedrijfsleven en bevoegd gezag te ondersteunen bij het beantwoorden van vragen over wel/niet afvalstof.	Agentschap NL ontwikkelt samen met het Britse Environment Agency en in overleg met brancheorganisaties in beide landen een e-tool die bedrijven en overheden zal moeten helpen bij het bepalen of afvalregelgeving wel of niet (meer) van toepassing is. De e-tool zal beschikbaar worden gesteld voor gebruik binnen de Europese Unie. Op 22 maart 2012 is er in Nederland een workshop met bedrijven, brancheorganisaties en overheden geweest. Doel daarvan was het meedenken over de ontwikkeling van de tool. De resultaten van de workshop worden gebruikt voor het formuleren van de eisen en randvoorwaarden bij het opstellen van een bouwopdracht voor deze e-tool. De opdracht zal in juli 2012 worden uitgezet en de eerste testronde staat gepland voor december 2012.
6.2	Een Nederlandse set einde-afval criteria voor puingranulaat opstellen. Daarmee wordt een administratieve lastenverlichting bereikt, eerder dan volgens het Europees traject zal worden bereikt.	Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu en de branche hebben in april 2012 concept einde-afval criteria aan stakeholders gepresenteerd. Tijdens de bijeenkomst was bij de aanwezigen veel enthousiasme voor dit initiatief. Uiteraard waren er ook goede suggesties voor verbeteringen. Algemeen gaf men aan snel duidelijkheid te willen. De komende tijd zal verder worden gewerkt aan het juridisch inbedden van een regeling in de wetgeving.
6.2	Bezien of einde-afval criteria kunnen worden opgesteld voor papiercellulose dat wordt gebruikt als stuifbestrijder.	De Europese Commissie komt binnen enkele maanden met een interpretatiedocument over de nieuwe Kaderrichtlijn afvalstoffen. Daarin komt duidelijkheid over het juridisch kader waarbinnen de vrijstelling voor einde afval criteria geregeld kan worden. Publicatie van het interpretatiedocument is overigens ernstig vertraagd. Bedrijven mogen niet de dupe van deze vertraging worden. Daarom heb ik mijn ambtsgenoot van EL&I gevraagd om ontheffing te regelen op basis van de Meststoffenwetgeving voor papiercellulose. Deze ontheffing is gerealiseerd, zodat de bedrijven door kunnen gaan met hun werkzaamheden, tot ontheffingen op basis van de Wet milieubeheer zijn geregeld.
6.3	Versoepeling van de verplichtingen behorende bij de VIHB-lijst.	De aangepaste regelgeving is op 20 februari 2012 gepubliceerd en met terugwerkende kracht op 1 januari 2012 in werking getreden. Er is versoepeling van de eisen op het gebied van betrouwbaarheid, kredietwaardigheid en vakbekwaamheid. De versoepeling betekent ruim 2,3 miljoen euro minder lasten voor circa 11.000 bedrijven. De resterende administratieve

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		lasten zijn ruim 600.000 euro per jaar, dus wijziging betekent een besparing van 73 %.
6.4	<p>EVOA</p> <p>a) Voor grensoverschrijdend transport (EVOA) worden de vereisten bij kennisgevingsprocedures verduidelijkt en wordt directe ondersteuning verzorgd voor bedrijven die afvalstoffen willen in-, uit- of doorvoeren.</p> <p>b) Daarnaast wordt er voor gezorgd dat eind 2012 het bedrijfsleven geheel digitaal kennisgevingen kan indienen.</p> <p>c) Met Vlaanderen, Duitsland en Oostenrijk wordt een project uitgevoerd om de meldgegevens over transporten digitaal tussen de landen uit te wisselen. Mogelijk dat dit systeem vanaf 2012 in meer Europese landen kan worden toegepast.</p>	<p>a) In 2011 is nogmaals verduidelijkt aan welke vereisten een kennisgeving moet voldoen en hoe procedures verlopen. Zo zijn er diverse hulpmiddelen ontworpen, zoals de borgberekeningstool en de digitale invultool om bedrijven te ondersteunen bij het juist indienen van het kennisgevingsdocument en de vereiste bijlagen. Dit heeft geleid tot betere kennisgevingen en tot snellere besluitvorming.</p> <p>De EVOA geeft de autoriteiten vanaf de afgifte ontvangstbevestiging kennisgeving tot het versturen van het besluit 30 dagen. In NL werden in 2011 de besluiten na gemiddeld 21 dagen verstuurd. Tot nu toe is dat in 2012 gemiddeld 15 dagen. Deze daling komt door duidelijkere instructies bij het indienen van een kennisgeving, het onderkennen van zogenaamde opvolgdossiers en interne procedurele aanpassingen.</p> <p>b) Streven is dat eind 2012 het merendeel van het bedrijfsleven kennisgevingen digitaal zal indienen. Dit zal ertoe leiden dat kennisgevingen vaker in één keer juist zijn ingediend en sneller door de procedure komen. Wel moet worden opgemerkt dat bij iedere procedure minstens een buitenlandse autoriteit is betrokken en dat het handelen van die autoriteiten niet is te beïnvloeden.</p> <p>c) Het Eudin-project loopt met Oostenrijk, België, Duitsland, Luxemburg en Nederland. Doel is om afvaltransporten digitaal te melden bij de eigen autoriteit, waarbij deze autoriteit de meldingen digitaal doorzendt naar de andere in de kennisgeving betrokken autoriteit. In het kader van dit project heeft Nederland nog niet deelgenomen aan een pilot met de andere landen. Enerzijds omdat blijkt dat diverse EU landen en regio's eigen, van elkaar afwijkende systemen ontwikkelen. Anderzijds omdat Duitsland, het land waar de meeste meldingen betrekking op hebben, erg terughoudend is binnen het EUDIN-project en nog geen stappen zet om een pilot binnen het project te doen. In 2012 wordt gezien of met Duitsland, de belangrijkste in- en uitvoerpartner van NL, bilaterale afspraken kunnen worden gemaakt voor digitale uitwisseling van transportmeldingen. Daarbij wordt tevens onderzocht of dit in toekomst uitrolbaar zal zijn naar een Europees concept.</p> <p>d) Nederland heeft een voorstel naar de EC gestuurd, waarin de Commissie wordt verzocht om elektronische data-uitwisseling in Europa te bevorderen. Daarmee zal onderzocht worden hoe en op</p>

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		welke wijze digitaal melden kan worden gefaciliteerd in Europa.
6.5	Bij de Europese Commissie inzetten op ruime interpretatie van de in de kaderrichtlijn afvalstoffen opgenomen term "uit de land- en bosbouw".	De Europese Commissie heeft aangegeven dat er in de Nederlandse vertaling van de oorspronkelijke Engelse tekst van de nieuwe Kaderrichtlijn een fout is gemaakt. Deze is nu hersteld (PbEU L 99/35) en zal ook in de Nederlandse implementatie in de Wet milieubeheer worden aangepast. In de voorlichting over dit onderwerp op de site van Agentschap NL zal hier aandacht aan worden besteed.
6.5	Organische stromen: a) Met stakeholders overleggen voor welke andere organische stromen vrijstelling van afvalstoffenregelgeving gewenst is. b) Afhankelijk van resultaat: oplossingen op maat realiseren of aanpassen regelgeving.	Op 19 april 2012 is door de ministeries van IenM en EL&I een landelijke voorlichtingsbijeenkomst gehouden over de verlichting van de afvalregelgeving voor toepassingen met organische afvalstromen. Een aantal nieuwe knelpunten is daar geïnventariseerd: <ul style="list-style-type: none"> • De onduidelijke afbakening tussen de meststoffenwet en de Wet milieubeheer. Dit wordt op korte termijn op de site van Agentschap NL verduidelijkt. • De behoefte om de grenzen voor het zelf composteren te verruimen voor agrariërs en hoveniers van organische reststromen van buiten de inrichting (bijvoorbeeld van een nabijgelegen waterschap) zodat deze activiteit niet meer vergunningplichtig is. Dit wordt momenteel bezien op de gevolgen voor het milieu, waarna eventueel een wijziging van regelgeving in procedure gebracht kan worden.
6.5	Aanpassen positieve lijst in mestregelgeving voor covergisting.	Deze lijst is inmiddels aangepast door mijn ambtsgeenoot van het ministerie van EL&I en is op 13 april 2012 van kracht geworden.
6.6	Wijzigen Bssa: actualisatie van de formulering van de stortverboden, werkwijze voor afwijken vereenvoudigen en schrappen van overbodig geworden regelingen waar het Bssa naar verwijst.	Gewijzigde besluit wordt in juni 2012 aan de Raad van State aangeboden. Besluit naar verwachting 1-1-2013 van kracht.
6.7	Streven naar het verkorten van de proceduretermijn als de omgevingsvergunning gewijzigd moet worden bij de inzet van afvalstoffen.	Veel bedrijven, onder meer in de afvalsector, die hun bedrijfsprocessen en/of activiteiten willen aanpassen aan ontwikkelingen in de markt, ervaren het aanpassen van de omgevingsvergunning als belemmering. Deze aanpassing neemt vaak veel tijd in beslag. Naar aanleiding van klachten hierover vanuit het bedrijfsleven, heeft IenM onderzocht om welke concrete belemmeringen het gaat en hoe deze kunnen worden opgelost. Voor het onderzoek zijn verschillende betrokkenen uit het bedrijfsleven en andere overheden bevestigd. Dit onderzoek bevindt zich nu in afrondende fase. Voorlopige conclusie is dat er verbeterpunten zijn ten aanzien van de regelgeving, het proces en de voorlichting over de omgevingsvergunning. IenM bekijkt nu of en hoe deze punten kunnen worden

Par.	Actie in afvalbrief	Stand van zaken
		meegenomen in het programma Eenvoudig Beter.
Handhaving		
7.1 t/m 7.7	Diversen	Zie hiervoor het jaarverslag 2011 van de Inspectie Verkeer en Waterstaat en de VROM-Inspectie (bijlage bij het kamerstuk 33000-XII nr. 131 van 16 mei 2012).
Overig		
8.1	Op basis van evaluaties over producentenverantwoordelijkheid, bij komende wijzigingen in de regelgeving aandacht geven aan het zo helder mogelijk beleggen van verantwoordelijkheden van de diverse spelers in de keten.	Zal gebeuren, als eerste voor verpakkingen, daarna voor apparatuur (als gevolg van wijziging EU richtlijn).
8.2	Rijkswaterstaat, stichting Nederland Schoon en de VNG overleggen over mogelijke concrete maatregelen om het zwerfafvalprobleem aan te pakken.	Zowel de gemeenten als Stichting Nederland Schoon zijn actief bezig met verschillende trajecten, acties en campagnes voor het tegengaan van zwerfafval. Zo heeft Stichting Nederland Schoon in maart van dit jaar een Landelijke schoonmaakdag georganiseerd en is bezig met een nieuwe campagne waarbij de nadruk wordt gelegd op de positieve effecten van een schoon Nederland. Zo zijn er op de parkeerplaatsen langs de snelwegen nieuwe borden geplaatst en is er sinds 14 mei nieuwe commercial op tv te zien. De gemeenten doen verschillende acties. Zo voeren de gemeenten ook campagnes en organiseren activiteiten om kennis te delen over de beste aanpak voor het tegengaan van zwerfafval. In het kader van het verpakkingenakkoord worden afspraken gemaakt over bestijding van zwerfafval.
8.3	In het milieubeleidsplan voor Caribisch Nederland de hoofdlijnen van het te voeren afvalbeleid opnemen en de eilandbesturen bijstaan in het opstellen van de eilandelijke milieuprogramma's waar ook afvalbeheer een onderdeel van uitmaakt.	Overleg hierover loopt nog.
8.4	Het onderwerp 'Verduurzaming Bouwbesluit' opnemen in de Duurzaamheidsagenda.	Is gebeurd.

Bijlage 2 Motie Van der Werf / Van Veldhoven over kwantificeerbare doelstellingen per materiaalstroom (30 196, nr. 128)

Motie

verzoekt de regering om de Kamer een voorstel te doen toekomen met daarin kwantificeerbare doelstellingen per materiaalstroom voor de herwinbaarheid van grondstoffen.

Stand van zaken

In onderstaande tabel is aangegeven welke kwantitatieve doelstellingen er op dit moment gelden in de nationale en internationale wet- en regelgeving en in afvalbeheerplannen. Uit de tabel blijkt dat er doelstellingen zijn voor materiaalstromen (bijvoorbeeld x% recycling van), productstromen (bijvoorbeeld y% recycling van apparatuur) en doelgroepen (bijvoorbeeld 95% nuttige toepassing van bouw- en sloopafval).

De motie vraagt om een voorstel te doen voor kwantificeerbare doelstellingen per materiaalstroom. De vraag is of dit haalbaar is, onder meer gelet op het volgende:

- Voor een afvalstroom als apparatuur geldt nu een doelstelling voor nuttige toepassing per categorie apparaat. Maar een apparaat bestaat uit diverse verschillende materiaalsoorten. Stel dat er conform de motie een doelstelling voor herwinbaarheid van koper is vastgesteld: het is praktisch onmogelijk om die doelstelling door te vertalen naar het materiaal koper in elke afzonderlijke categorie apparaten.
- Voor diverse afvalstromen zijn doelstellingen op doelgroep niveau gesteld. Voor industrieel afval bijvoorbeeld, dat 25% van het jaarlijks afvalaanbod in Nederland is, bestaat alleen de LAP doelstelling van 90% nuttige toepassing. Maar tegelijkertijd bestaat industrieel afval uit honderden verschillende afvalstromen, waarvan een groot deel weer uit verschillende materiaalstromen bestaat. Om een doelstelling voor bijvoorbeeld koper vast te stellen, zou eerst bekend moeten zijn in welke industriële afvalstromen het materiaal koper voorkomt, in welke hoeveelheid en of het mogelijk is dat koper daadwerkelijk terug te winnen.
- Bouw- en sloopafval, dat 43% van het jaarlijks afvalaanbod betreft, kent een overall LAP doelstelling van 95% nuttige toepassing en een specifieke (vrijwillige) doelstelling voor vlakglas. Maar net als bij industrieel afval geldt, dat bouw- en sloopafval uit vele verschillende afvalstromen is opgebouwd en veel afvalstromen weer uit meerdere materiaalstromen. Hier gelden dezelfde vragen als bij industrieel afval.
- Wat in de motie wordt gevraagd, betekent een grote toename in dataverzameling en meer administratieve lasten voor het bedrijfsleven. Daarbij komt nog dat niet alle data beschikbaar of traceerbaar zijn: veel materiaalstromen als metalen en kunststoffen zijn namelijk vrij gesteld van allerlei regels (groene lijst stoffen dus geen kennisgeving bij in- en uitvoer, geen meldplicht, enz.).
- Het opleggen van een doelstelling per materiaalstroom heeft zin als er ook iemand kan worden aangesproken op het halen van die doelstelling. Stel weer een doelstelling voor koper: nog afgezien van de vraag of duidelijk is welke gegevens allemaal moeten worden verzameld om te kunnen beoordelen of de doelstelling is behaald en of dat verzamelen mogelijk is, geldt ook de vraag wie verantwoordelijk is voor de doelstelling en hoe moet worden gereageerd als de doelstelling niet wordt gehaald.
- Het in Nederland vaststellen van doelstellingen per materiaalsoort kan leiden tot concurrentie verstoring als in het buitenland niet van dergelijke doelstellingen zijn vastgesteld.

Gelet op het hiervoor staande acht ik het uitvoeren van de motie (doelstellingen per materiaalstroom) niet mogelijk.

LAP-doelstellingen met oude definities

De doelstellingen in de hierna volgende tabel die uit het LAP afkomstig zijn, maken nog gebruik van de definities uit de oude Kaderrichtlijn afvalstoffen. Het LAP moet namelijk nog worden gewijzigd en worden aangepast aan de nieuwe Kaderrichtlijn afvalstoffen. De reden dat dit nog niet is gebeurd, is dat er in Europa onduidelijkheid bestaat over de interpretatie van diverse onderdelen van de nieuwe Kaderrichtlijn. De Europese Commissie heeft daarom aangegeven een interpretatiedocument over de nieuwe Kaderrichtlijn afvalstoffen op te stellen. Publicatie van het interpretatiedocument is echter ernstig vertraagd: de kaderrichtlijn is eind 2008 al in werking getreden, inmiddels is het 2012 en ontbreekt helaas nog steeds de nadere uitleg van de Commissie. Daarom is de tweede wijziging van het LAP nog niet opgestart.

Doelgroep	Afvalstromen	Deelstromen	NL					EU				
			Wat	Doelstelling	Jaar	Regelgeving	Opm	Wat	Doelstelling	Jaar	Regelgeving	Opm
Consument			nuttige toepassing	60%	2015	LAP2						
	Huishoudelijk afval	Huishoudelijk restafval. Gescheiden ingezameld: Gft-afval) Oud papier en karton	gescheiden inzamelen, niet verpakkingen	75%	alle jaren	1	voorbereiding hergebruik en recycling	50%	2020	2	3	
		Kunststof verpakking					voorbereiding hergebruik en recycling	50%	2020	2	3	
		Glas					voorbereiding hergebruik en recycling	50%	2020	2	3	
		Textiel										
		Metaal					voorbereiding hergebruik en recycling	50%	2020	2	3	
	Grof huishoudelijk afval	Grof huishoudelijk restafval. Gescheiden ingezameld: Verbouwingafval Apparatuur Grof tuinafval Hout Schoon puin Metalen					voorbereiding hergebruik en recycling	50%	2020	2	3	

Verpakking afval huishoudens	Verpakkingsafval, totaal	nuttige toepassing	75%	alle jaren	4	5	nuttige toepassing	60%	vanaf 2009	6	5
	Verpakkingsafval, totaal	Materiaal hergebruik	70%	alle jaren	4	5	recycling	55-80%	vanaf 2009	6	5
	Verpakkingsafval, kunststof	nuttige toepassing	45%	vanaf 2011?	4	5					5
	Verpakkingsafval, kunststof	Materiaal hergebruik	42%	vanaf 2011?	4	5	recycling	2250%	vanaf 2009	6	5
	Verpakkingsafval, glas	Materiaal hergebruik	90%	alle jaren	4	5	recycling	60%	vanaf 2009	6	5
	Verpakkingsafval, papier en karton	Materiaal hergebruik	75%	alle jaren	4	5	recycling	60%	vanaf 2009	6	5
	Verpakkingsafval, metaal	Materiaal hergebruik	85%	alle jaren	4	5	recycling	50%	vanaf 2009	6	5
	Verpakkingsafval, hout	Materiaal hergebruik	25%	alle jaren	4	5	recycling	15%	vanaf 2009	6	5
Overige deelstromen	AEEA, cat 1 en 10	nuttige toepassing	80%	alle jaren	7	8	nuttige toepassing	80%	alle jaren	10	8
	AEEA, cat 1 en 10	product of materiaal recycling	75%	alle jaren	7	8	product of materiaal recycling	75%	alle jaren	10	8
	AEEA, cat 3 en 4	nuttige toepassing	75%	alle jaren	7	8	nuttige toepassing	75%	alle jaren	10	8
	AEEA, cat 3 en 4	product of materiaal recycling	65%	alle jaren	7	8	product of materiaal recycling	65%	alle jaren	10	8
	AEEA, cat 2, 5, 6, 7 en 9	nuttige toepassing	70%	alle jaren	7	8	nuttige toepassing	70%	alle jaren	10	8
	AEEA, cat 2, 5, 6, 7 en 9	product of materiaal recycling	50%	alle jaren	7	8	product of materiaal recycling	50%	alle jaren	10	8
	AEEA, gas-ontladingslampen	product of materiaal recycling	80%	alle jaren	7	8	product of materiaal recycling	80%	alle jaren	10	8

		Batterijen en Accu's	Inzamel percentage	25%	vanaf 2012	9	Inzamel percentage	25%	vanaf 2012	9
		Batterijen en Accu's					Inzamel percentage	45%	2016	11
Verkeer en vervoer	Autowrakken	Autowrakken	Product hergebruik of nuttige toepassing	85%	tot en met 2014	12	hergebruik en nuttige toepassing	85%	tot en met 2014	13
			product of materiaal hergebruik	80%	tot en met 2014	12	hergebruik en recyclage	80%	tot en met 2014	13
			Product hergebruik of nuttige toepassing	95%	vanaf 2015	12	hergebruik en nuttige toepassing	95%	vanaf 2015	13
			product of materiaal hergebruik	85%	vanaf 2015	12	hergebruik en recyclage	85%	vanaf 2015	13
	Autobanden	Autobanden	Materiaal hergebruik	20%	vanaf 2005	14				
	Scheepvaart afvalstoffen									
	Overig afval verkeer en vervoer									
Landbouw	Organische afvalstoffen uit de landbouw									
	Overig afval landbouw									

Industrie		nuttige toepassing	90%	alle jaren	LAP2, doel 6	
	Industrieel afval (niet gevaarlijk)	Al het niet-gevaarlijk afval uit de industrie				
	Industrieel afval (gevaarlijk)	Al het gevaarlijk afval uit de industrie				
Handel, diensten, overheid		nuttige toepassing	60%	2015	LAP2, doel 4	
	HDO-afval (niet gevaarlijk)					
	HDO-afval (gevaarlijk)					
	Afval openbare ruimten	Veegvuil RKG-slib Drijfafval Groenafval				
	Verpakking afval (bedrijven)	Verpakkingsafval				
Bouw		nuttige toepassing	95%	alle jaren	LAP2, doel 5	voorbereiding hergebruik en nuttige toepassing, niet gevaarlijk afval
	Bouw- en sloopafval	Betonpuin Overig steenachtig materiaal Hout Kunststoffen Metalen Vlakglas	Materiaal hergebruik van ingezameld vlakglas	90%	alle jaren	16

Energie voorziening	Afval energie voorziening					
	Overig afval energie voorziening					
RWZI's	Communaal zuiveringslib					
	Overig afval RWZI's					
Drinkwater voorziening	Afval drinkwater voorziening					
TOTAAL			Productie	<68 Mton	2015	LAP2
			Productie	<73 Mton	2021	LAP2, doel 1
			nuttige toepassing	85%	2015	LAP2, doel 2

1. AVV papier en karton, niet verpakkingen
2. KRA, art 11.2a
3. Ook andere bronnen, voor zover de afvalstromen vergelijkbaar zijn met huishoudelijk afval
4. Besluit beheer verpakkingen en papier en karton
5. Geldt voor alle bronnen van verpakkingsafval
6. Richtlijn 94/62/EG
7. Regeling beheer EEA
8. Geldt voor alle bronnen van AEEA
9. Regeling beheer batterijen en accu's
10. Richtlijn 2002/96/EG
11. Richtlijn 2006/66/EG
12. Besluit beheer autowrakken
13. Richtlijn 2000/53/EG
14. Besluit beheer autobanden
15. KRA, art 11.2b
16. AVV, vlakglas

Bijlage 3 Motie Van Veldhoven / Van der Werf over pilot 'afvalloze overheid' (33 000, nr. 31)

Motie

verzoekt de regering in overleg met de gemeente Den Haag en de private sector te komen tot een pilot «afvalloze overheid», daarbinnen «design for recycling» te stimuleren, en zo veel mogelijk van haar afvalproducten voor hoogwaardig hergebruik te bestemmen.

Stand van zaken

Er is inmiddels overleg geweest tussen het ministerie van I&M (Directie Duurzaamheid), het ministerie van BZK (Organisatie en Bedrijfsvoering Rijksoverheid) en de Gemeente Den Haag over de opzet van een mogelijke pilot. De gemeente Den Haag heeft aangegeven hiermee concreet aan de slag te willen gaan. De drie partijen zijn nu bezig om te bezien hoe de pilot concreet vorm kan krijgen en hoe de activiteiten van de gemeente en de Rijksoverheid op elkaar aan kunnen sluiten. In juni is vervolg overleg gepland, waarna kort na de zomervakantie afspraken kunnen worden gemaakt over het vervolg.

Bijlage 4 Motie Bashir over verwerking teerhoudend afval (30 872, nr. 85)

Motie

verzoekt de regering, afspraken te maken met overheden om dit afval conform de code verantwoord weggebruik in Nederland duurzaam thermisch te laten verwerken en dit vast te leggen bij de gunning van opdrachten.

Stand van zaken

Overleg met alle betrokkenen over de verwerking van teerhoudend asfaltgranulaat (TAG) loopt al enkele jaren. Zo is er een teermonitoringsoverleg, waarin marktpartijen samen dit dossier volgen en actie ondernemen. In dat kader zijn het afgelopen jaar veel gemeenten benaderd en daaruit bleek dat er bij gemeenten nog steeds veel onbekendheid is over de verwerking van TAG. Er is in de meeste gevallen dan ook geen sprake van onwil als het gaat om het voorschrijven van de juiste verwerkingsmethode, maar onkunde. Veel gemeenten stellen dat ze na de benadering door het teermonitoringsoverleg thermisch verwerken van TAG gaan voorschrijven in hun bestekken en projecten.

Het monitoringsoverleg schrijft inmiddels ook ingenieursbureaus aan. Deze maken vaak voor gemeenten de bestekken en als zij het er direct goed in zetten, is er weer een slag gewonnen.

Verder heb ik in april van dit jaar aan het CROW (het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte) aangegeven dat men binnen het door het ministerie van IenM in het verleden toegezegde budget publicatie 210 'Richtlijn omgaan met vrijkomend asfalt' moet herzien op basis van de ervaringen die met de bestaande richtlijn zijn opgedaan in de afgelopen jaren. Daarmee wordt de praktijk nog beter bediend en kan het bijdragen aan meer thermische verwerking in Nederland. Ik verwacht dat die herziening in september/oktober van dit jaar zal worden afgerond.

Na herziening de richtlijn zal ik met alle betrokkenen een communicatietraject in gang zetten. Dat moet zorgen voor meer bekendheid over het onderwerp en de aangepast richtlijn. Ik wil daarbij ook nadrukkelijk bezien of het mogelijk is om uniforme besteksbepalingen op te stellen die andere overheden daarna eenvoudig in hun bestekken kunnen opnemen.

Tenslotte zal ik dit onderwerp agenderen in het bestuurlijk overleg dat ik met de andere overheden heb en daar nogmaals met de bestuurders de eerdere afspraken over het thermisch verwerken van TAG in Nederland bevestigen.

Bijlage 5   Motie Leegte over een loketregisseur (30 872, nr. 100)

Motie

verzoekt de regering, om aan te geven op welke wijze deze loketregisseur vorm gegeven kan worden, bijvoorbeeld binnen de RUD's.

Stand van zaken

De Wabo heeft het vergunningproces gestroomlijnd en versneld. 25 vergunningen zijn geïntegreerd in één omgevingsvergunning, wat het mogelijk maakt dat de vergunningaanvrager nu verschillende activiteiten in één aanvraag kan indienen bij één bevoegd gezag en dat één procedure wordt gevolgd. Hiermee is eerste belangrijkste stap gezet in de één-loket-gedachte.

De Wabo wordt ondersteund door de digitale tool het Omgevingsloket online, dat het mogelijk maakt een aanvraag digitaal in te dienen en te volgen.

Gemeenten hebben hun interne processen (back-offices) met de komst van de Wabo aangepast. Zo zijn er veel gemeenten die aanvragers ondersteunen met vooroverleg, dat zij verder hebben geprofessionaliseerd. Daarnaast hebben de gemeenten een loketfunctionaris ingesteld voor het eerste contact. Deze functie wordt heel divers ingevuld. Bij de één is het een baliemedewerker die een intake doet bij de ander is het een superspecialist die goed inhoudelijk op de hoogte is. Over het algemeen kunnen we concluderen dat in de meeste gevallen de echte deskundigheid pas aanwezig is bij de in tweede instantie ingeschakelde sectordeskundigen. Bedrijven kunnen dit ervaren als opnieuw alles uitleggen.

De back-office wordt straks gevormd door de RUD. Deze organisatie beschikt in ieder geval over milieu-expertise en ervaring om de aanvrager op een deskundige en snelle wijze te kunnen bedienen.

Bijlage 6 Motie Dijkers / Leegte over inzichtelijk maken huidige informatiestromen (30 872, nr. 104)

Motie

verzoekt de regering, inzichtelijk te maken hoe de huidige informatiestromen effectiever kunnen worden ingericht;
verzoekt de regering tevens, op basis hiervan de Kamer structureel en overzichtelijk te rapporteren over de voortgang van de inzameling van elke afzonderlijke afvalstroom;
verzoekt de regering voorts, dit voorstel aan de Kamer te doen toekomen voor het eerstvolgende algemeen overleg Afval,

Stand van zaken

Hierna wordt onder de kop 'Toelichting' aangegeven hoe de monitoring van afvalstoffen plaatsvindt (uitgangspunten, doelgroepindeling, coördinatie en rapportage).
In de daarna volgende tabel zijn details opgenomen over de daadwerkelijke monitoringactiviteiten per doelgroep (wie doet wat, frequentie, doorlooptijd, enz.).

Verbetering van de informatie is te verwachten als gevolg van:

- de monitoringafspraken die worden gemaakt in het kader van de nieuwe overeenkomst over verpakkingen;
- de Green Deal AVI-reststoffen, waardoor beter zicht wordt verkregen op de terugwinning van metalen uit bodemassen voor recycling.

In het kader van de jaarlijkse begroting en verantwoording wordt een figuur geleverd met indicatoren, waarin wordt aangegeven hoeveel afval is geproduceerd, hoe het is verwerkt en hoe dat zich verhoudt tot de overall doelstellingen voor preventie, recycling en verwijdering.

Periodiek worden in opdracht van het ministerie van IenM diverse rapportages opgesteld, zoals:

- Nederlands afval in cijfers, jaarlijks, over totale Nederlandse afvalproductie en -verwerking;
- Afvalverwerking in Nederland, jaarlijks, over met name verbranden, storten en composteren van afvalstoffen;
- Sorteeraanlyses huishoudelijk afval, jaarlijks, over de samenstelling van het Nederlands huishoudelijk restafval;
- Afvalstoffenheffing, jaarlijks, over de hoogte en opbouw van de afvalstoffenheffingen in Nederland.

Alle rapportages zijn te vinden op de site www.LAP2.nl, tabblad 'downloads', hoofdstuk 'Afvalcijfers'.

Daarnaast worden jaarlijks diverse internationale rapportages opgeleverd om te voldoen aan rapportageverplichtingen in internationale richtlijnen, verdragen en verordeningen.

Ter toelichting zijn in bijlage 7 figuren ('taartpunten') opgenomen, met daarin voor het jaar 2010:

- Totaal afvalaanbod in Nederland, per doelgroep;
- Productie en verwerking van afval uit de doelgroep bouw (43% van het totaal jaarlijks Nederlands afvalaanbod);
- Productie en verwerking van afval uit de doelgroep industrie (25%);
- Productie en verwerking van afval uit de doelgroep consumenten (14%);
- Productie en verwerking van afval uit de doelgroep verkeer en vervoer (4%);

Toelichting

Monitoring is het vooropgezet, systematisch en gedurig verzamelen, bewerken en presenteren van gegevens van afvalstoffen in Nederland. Het hoe en waarom is vastgelegd in hoofdstuk 22 van het Landelijk afvalbeheerplan (LAP2). Belangrijke uitgangspunten daarbij zijn:

1. alleen gegevens die nodig zijn voor de onderbouwing, legitimatie en evaluatie van het afvalbeleid en die nodig zijn voor internationale rapportageverplichtingen worden verzameld;
2. elke gegevens eigenaar wordt bij voorkeur slechts eenmalig bevraagd;
3. de gegevens moeten betrouwbaar en nauwkeurig zijn
4. de gegevens worden centraal opgeslagen;
5. eenmaal per jaar wordt hierover integraal gerapporteerd.

Om inzicht te krijgen in het afvalaanbod en de verwerking van afvalstoffen, is in het verleden gekozen voor een doelgroep gerichte aanpak. De gehanteerde doelgroepen zijn zodanig gedefinieerd dat ze elkaar niet overlappen. Bovendien omvatten deze doelgroepen gezamenlijk alle activiteiten die leiden tot afvalstoffen. Waar mogelijk en relevant worden binnen diverse doelgroepen een of meerdere afvalstromen onderscheiden. De volgende doelgroepen worden onderscheiden:

- Consumenten
- Verkeer en vervoer
- Landbouw, bosbouw en visserij
- Industrie
- Handel, diensten en overheid (HDO)
- Bouw
- Energievoorziening
- Rioolwaterzuiveringsinrichtingen
- Openbare drink- en industriewatervoorziening.

Naast de bovenstaande negen doelgroepen is er nog een tiende doelgroep: de bedrijven die werkzaam zijn binnen het afvalbeheer. Om dubbelstellingen te voorkomen in het totale Nederlandse afvalaanbod is deze tiende doelgroep niet meegenomen in de doelgroepenmonitoring. De doelgroepenmonitoring is opgezet om de totale hoeveelheid afval in Nederland te bepalen en de input van de bedrijven uit deze tiende doelgroep is al meegeteld bij één van de andere doelgroepen.

In 2003 is het Platform Monitoring Afvalstoffen (PMA) opgericht als het gremium voor overleg en afstemming over de opzet, uitvoering en resultaten van de monitoringactiviteiten voor afvalbeheer. In het PMA waren alle overheden, het bedrijfsleven en belangrijke gegevensleveranciers (zoals CBS) vertegenwoordigd. Het platform heeft destijds geoordeeld dat de doelgroepmonitoring de geschikte aanpak was om de monitoring van het afvalbeheer in te richten. Het platform is later opgegaan in de nu nog steeds functionerende Begeleidingscommissie LAP, waarin de taken van het platform zijn opgegaan. Dat betekent dat over de opzet en resultaten van de monitoring van afvalstoffen structureel wordt afgestemd met alle betrokken partijen (andere overheden, (afval)bedrijfsleven, kennisinstituten, enz.).

De feitelijke monitoring van het afvalbeheer wordt vanaf 2005 gecoördineerd door SenterNovem, later Agentschap NL. Het betreft het verzamelen, bewerken, analyseren en presenteren van de afvalgegevens. Daarbij wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van monitoringactiviteiten van derden als overheden, brancheverenigingen en bijvoorbeeld het CBS. Door de coördinatie van Agentschap NL wordt voorkomen dat er doublures optreden en wordt de volledige afvalproductie in kaart gebracht.

Agentschap NL verzamelt, bewerkt en analyseert de beschikbare gegevens zodat per jaar een eenduidig beeld ontstaat van de productie en het beheer van Nederlands afval. Deze gegevens worden in een centrale afvaldatabank opgeslagen. Op basis van de gegevens in deze centrale databank worden diverse nationale en internationale rapportageverplichtingen gemaakt. De frequentie van de monitoringactiviteiten en de diepgang is afgestemd op met name de internationale verplichtingen die volgen uit richtlijnen, verdragen en verordeningen.

Zoals eerder aangegeven, zijn alle afvalproducerende activiteiten verdeeld over een aantal specifieke doelgroepen die tezamen het totaal geven en elkaar niet overlappen. In de onderstaande tabel zijn die doelgroepen onderscheiden. Per doelgroep wordt een aantal afval- en deelstromen benoemd plus een indicatie van de omvang (in 2010). Ter illustratie van de monitoringactiviteiten is tevens aangegeven wie verantwoordelijk is voor de primaire monitoring, hoe vaak die activiteit wordt uitgevoerd, met welke doorlooptijd en heel kort wat de feitelijke activiteit behelst.

Doelgroep	Afval stromen	Deelstromen	Omvang (kton in 2010)	Wie	Frequentie	Doorlooptijd	Hoe	Mogelijkheden voor verbetering / nadere afstemming
Consument	Huishoudelijk afval	Huishoudelijk restafval	3.752	CBS	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 15 december T+1 (concept cijfers in juli gereed)	Schriftelijke enquête onder alle gemeenten	Via de Green Deal AVI-reststoffen ontstaat een beter zicht op de terugwinning van metalen uit bodemassen voor recycling.
		Gescheiden ingezameld: Gft-afval)	1.256					
		Oud papier en karton	1.053					
		Kunststof verpakking	82					
Glas	351							
Textiel	68							
Grof huishoudelijk afval	Grof huishoudelijk restafval	Gescheiden ingezameld: Verbouwingafval	76	CBS	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 15 december T+1 (concept cijfers in juli gereed)	Schriftelijke enquête onder alle gemeenten	
		Apparatuur	84					
		Grof tuinafval	452					
		Hout	352					
		Schoon puin	401					
		Metalen	73					
Verpakking afval huishoudens	Verpakkingsafval		Producenten en importeurs verpakkingen (via Nedvang)	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 1 november T+1	Jaarlijkse verslaglegging productbesluit verpakkingen	Nadere afspraken over verbeterde monitoring in het kader van de nieuwe overeenkomst.	
Overige deelstromen	Apparatuur, batterijen		Alle producenten en importeurs van apparaten en batterijen	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 1 november T+1	Jaarlijkse verslaglegging productbesluit apparaten en batterijen		

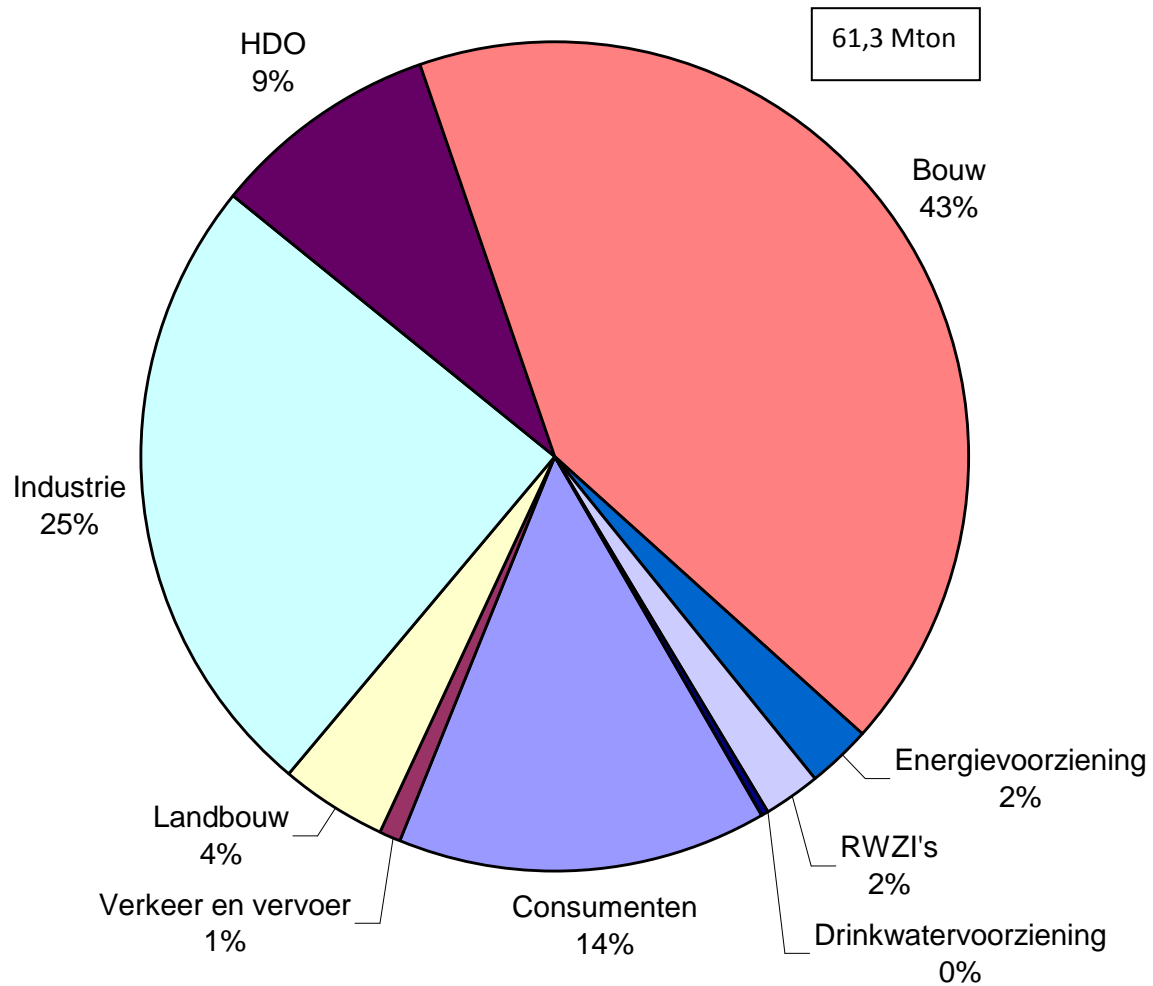
Doelgroep	Afvalstromen	Deelstromen	Omvang (kton in 2010)	Wie	Frequentie	Doorlooptijd	Hoe	Mogelijkheden voor verbetering / nadere afstemming
Verkeer en vervoer	Autowrakken	Autowrakken	246	Verwerking: Autorecycling Nederland (ARN). Hoeveelheid: CBS	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 1 november T+1	Jaarlijkse verslaglegging productbesluit afgedankte voertuigen	
	Autobanden	Autobanden	102	Agentschap NL	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 1 november T+1	Jaarlijkse verslaglegging productbesluit banden en model met kentallen slijtage banden	
	Scheepvaart afvalstoffen		249	Agentschap NL	Jaarlijks	1 juli T+1 tot 1 maart T+2	Meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	
	Overig afval verkeer en vervoer		13	Agentschap NL	Jaarlijks	1 juli T+1 tot 1 maart T+2	Meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	
Landbouw	Organische afvalstoffen uit de landbouw		2.438	Agentschap NL	Jaarlijks	1 oktober T+1 tot 31 december T+1	Model met kentallen Landbouw tellingen CBS/LEI	
	Overig afval landbouw		6	Agentschap NL	Jaarlijks	1 oktober T+1 tot 31 december T+1	Meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	

Doelgroep	Afval stromen	Deelstromen	Omvang (kton in 2010)	Wie	Frequentie	Doorlooptijd	Hoe	Mogelijkheden voor verbetering / nadere afstemming
Industrie	Industrieel afval (niet gevaarlijk)	Al het niet-gevaarlijk afval uit de industrie	14.362	CBS CBS	Eens in de twee jaar (even jaren) Eens in de twee jaar (oneven jaren)	Even jaren: 1 januari T+1 tot 1 april T+2 Oneven jaren: 1 april T+1 tot 31 december T+1	Schriftelijke enquête bij een steekproef van de industrie Milieujaar verslagen IPPC-plichtige bedrijven	
	Industrieel afval (gevaarlijk)	Al het gevaarlijk afval uit de industrie	877	Agentschap NL	Jaarlijks	1 juli T+1 tot 1 maart T+2	Meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	
Handel, diensten, overheid	HDO-afval (niet gevaarlijk)		4.024	CBS	Jaarlijks		Opschaling meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	Via de Green Deal AVI-reststoffen ontstaat een beter zicht op de terugwinning van metalen uit bodemassen voor recycling.
	HDO-afval (gevaarlijk)		283	Agentschap NL	Jaarlijks		Meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	
	Afval openbare ruimten	Veegvuil RKG-slib Drijfafval Groenafval	275 86 10 650	CBS	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 15 december T+1 (conceptcijfers in juli gereed)	Schriftelijke enquête onder alle gemeenten (betreft dezelfde enquête als bij consumenten)	
	Verpakking afval (bedrijven)	Verpakkingsafval		Alle producenten en importeurs verpakkingen (via Nedvang)	Jaarlijks	1 januari T+1 tot 1 november T+1	Jaarlijkse verslaglegging productbesluit verpakkingen	Nadere afspraken over verbeterde monitoring in het kader van de nieuwe overeenkomst.

Doelgroep	Afval stromen	Deelstromen	Omvang (kton in 2010)	Wie	Frequentie	Doorlooptijd	Hoe	Mogelijkheden voor verbetering / nadere afstemming
Bouw	Bouw- en sloopafval	Betonpuin Overig steenachtig materiaal Hout Kunststoffen Metalen	25.733	Agentschap NL	Jaarlijks	1 juli T+1 tot 1 maart T+2	Meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	
Energie voorziening	Afval energie voorziening		1.396	CBS	Jaarlijks		Onderzoek loopt gelijk op met onderzoek naar industrieel afval	
	Overig afval energie voorziening		54	Agentschap NL	Jaarlijks			
RWZI's	Communaal zuiveringsslib		1.322	CBS	Jaarlijks			
	Overig afval RWZI's		82	CBS	Jaarlijks		Opschaling meldingen LMA (Landelijk Meldpunt Afvalstoffen)	
Drinkwater voorziening	Afval drinkwater voorziening		196	CBS	Jaarlijks	Oneven jaren: 1 april T+1 tot 31 december T+1	Milieu jaarverslagen IPPC-plichtige waterwinbedrijven	

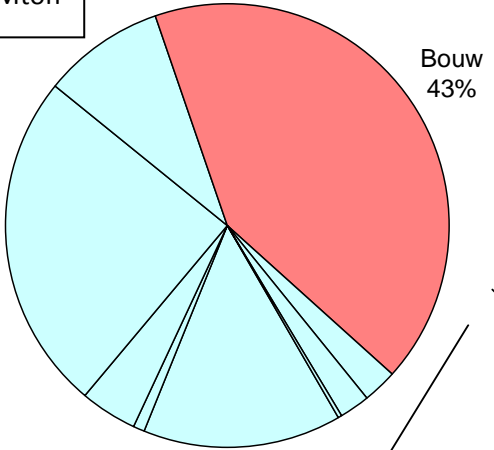

Totale afvalproductie
verdeeld over doelgroepen

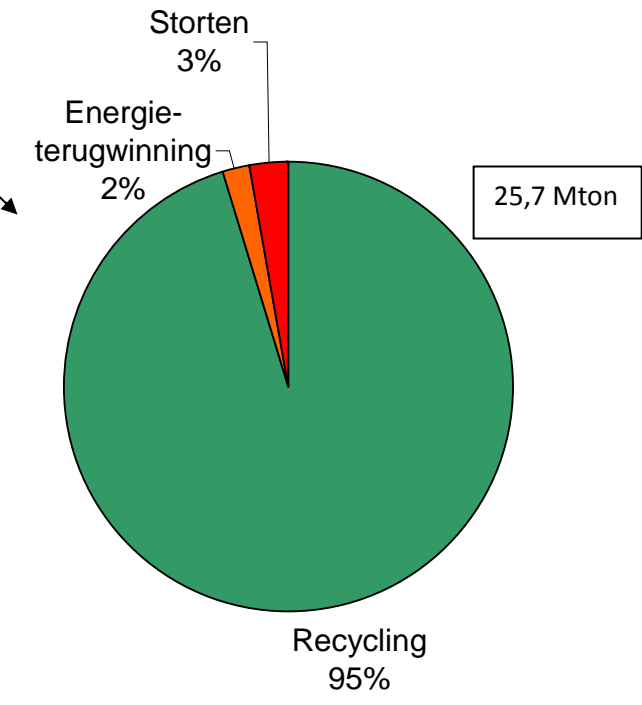
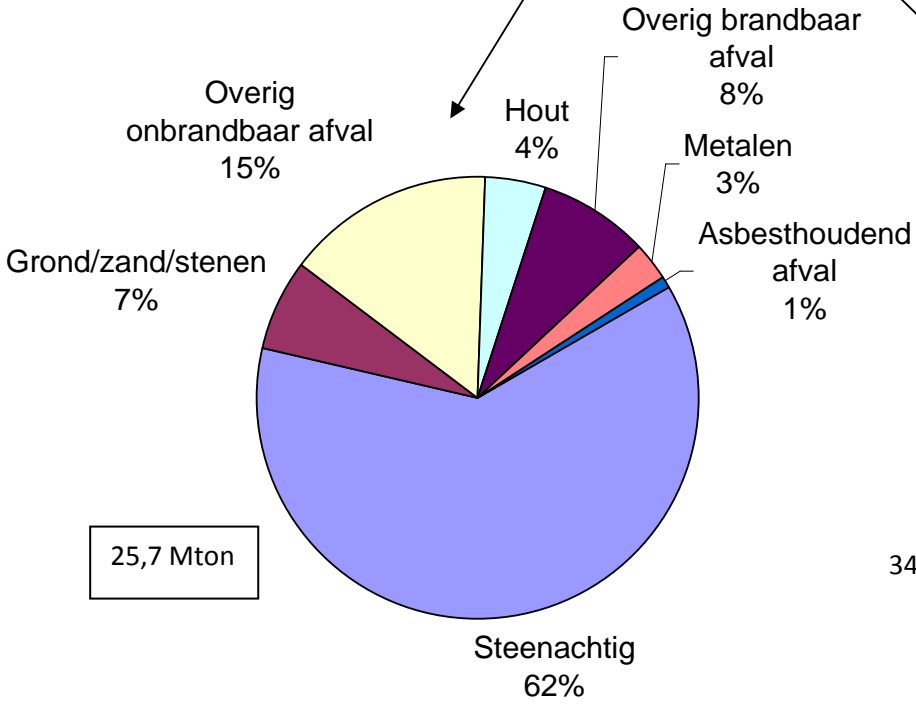

Afval uit de bouw

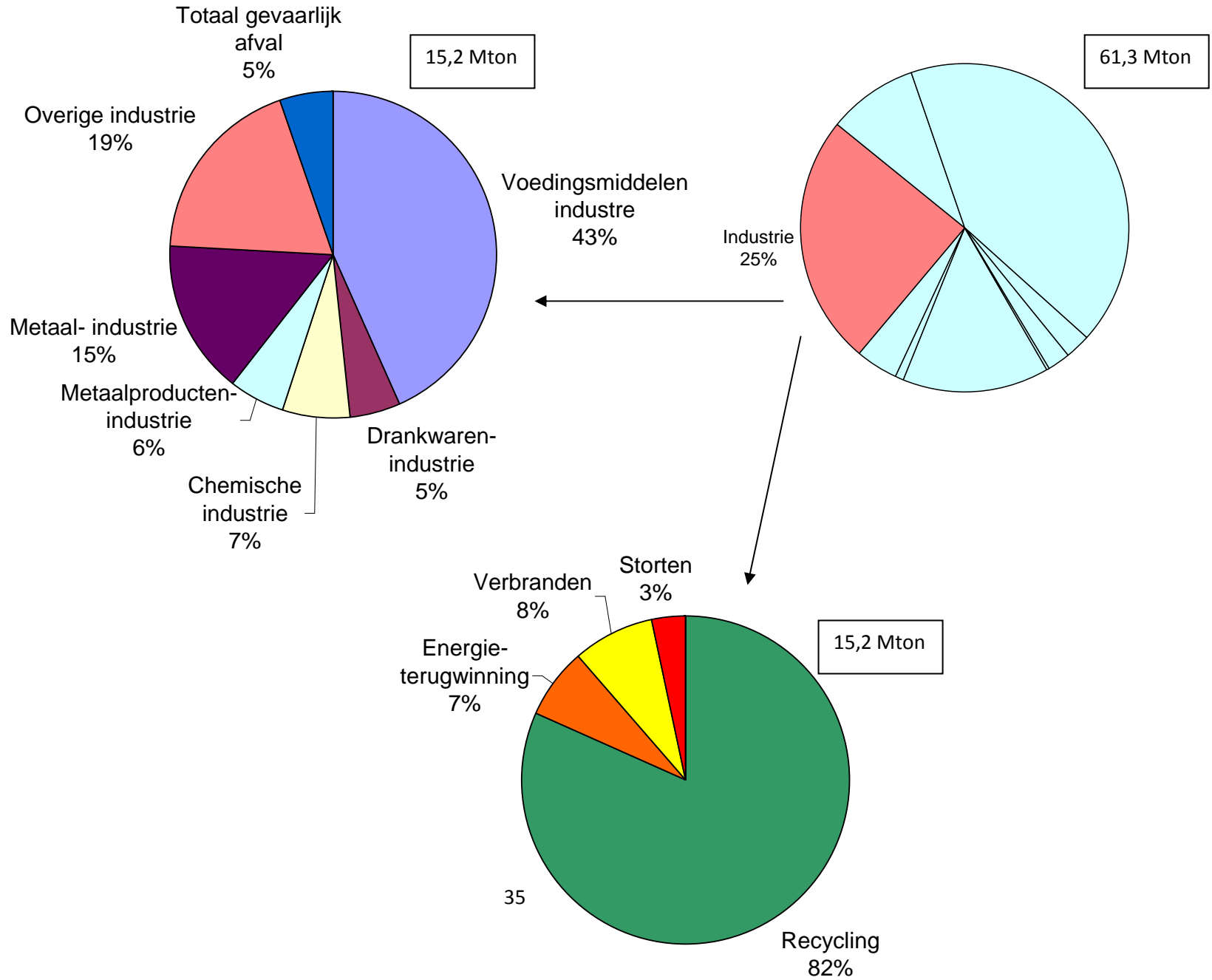
61,3 Mton

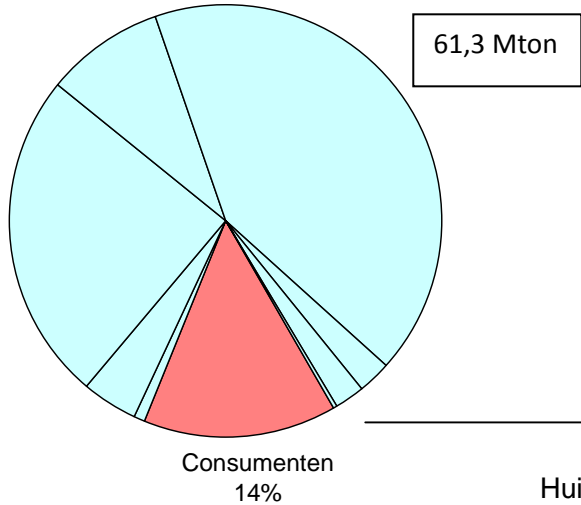

25,7 Mton

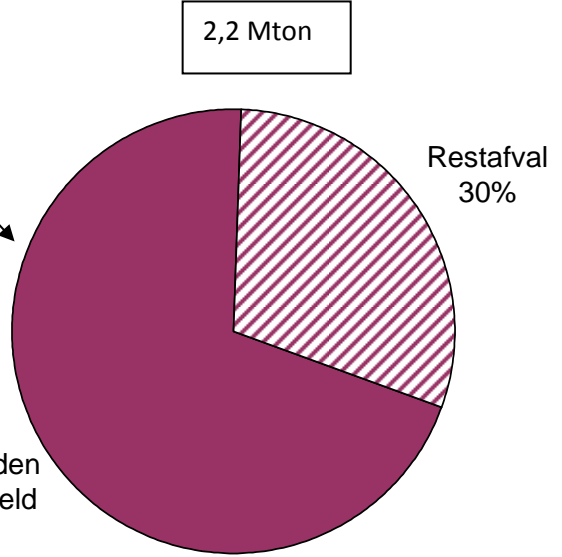
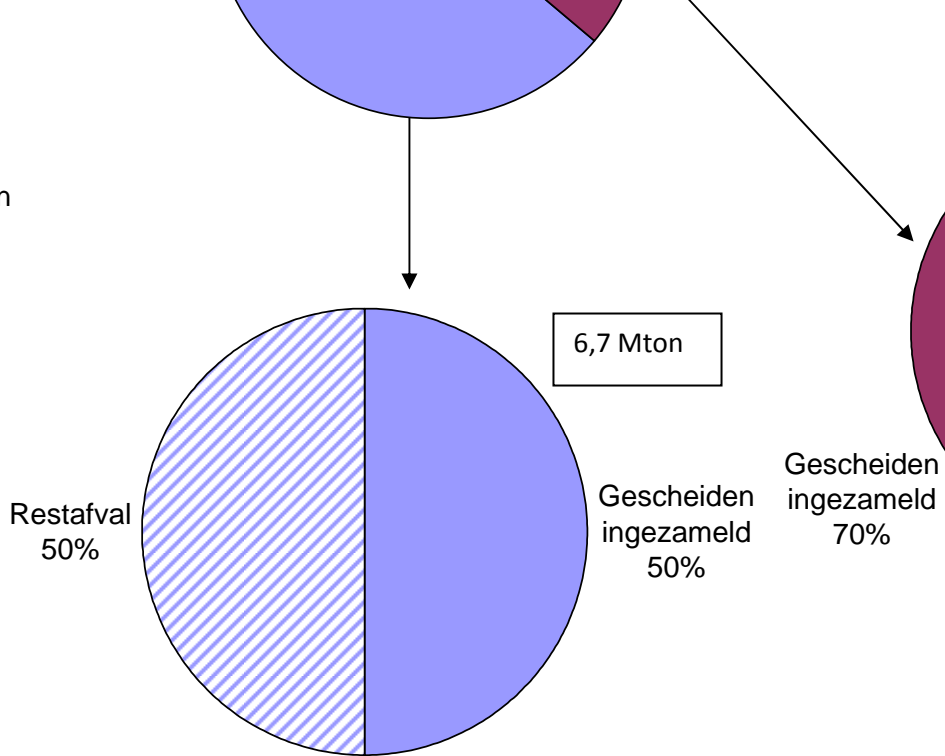
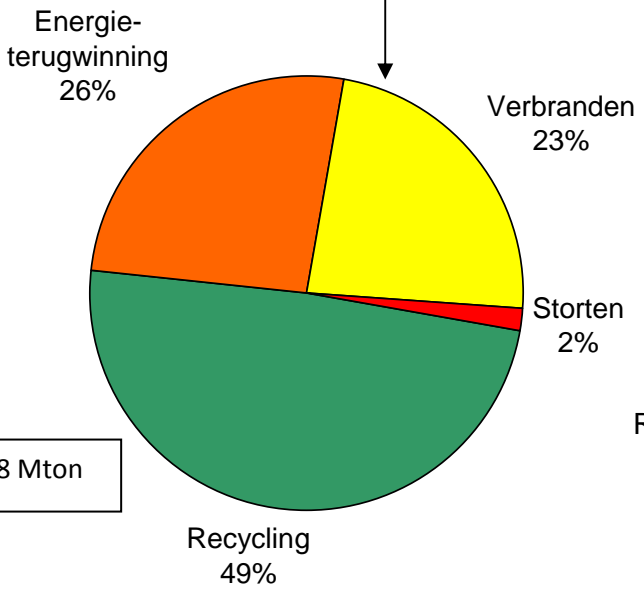
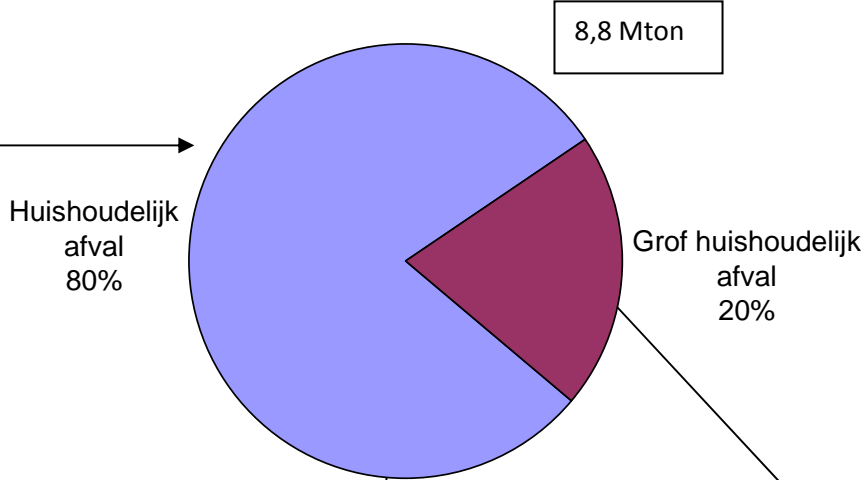

Industrieel afval

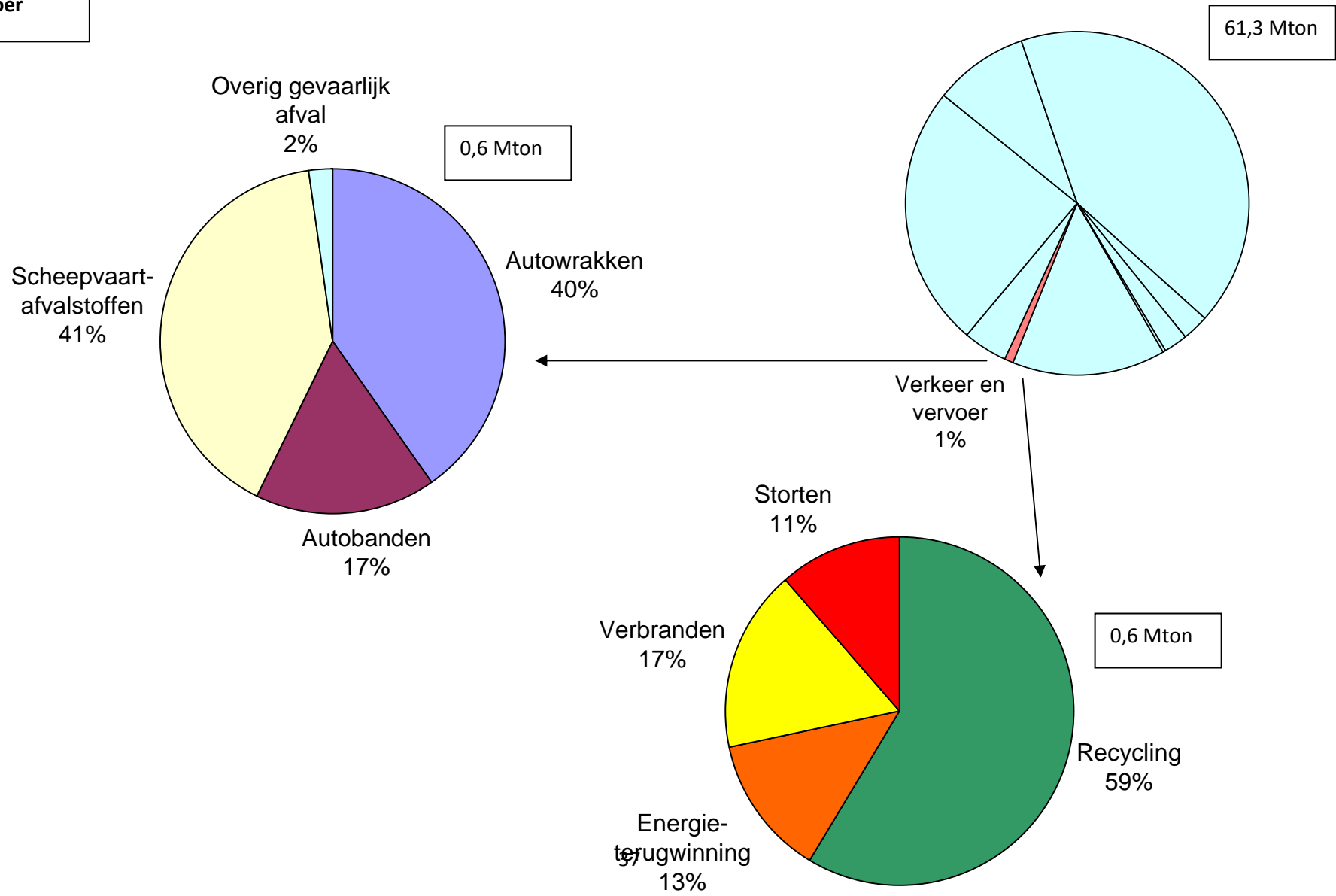

Afval van consumenten

Afval verkeer en vervoer

Bijlage 8   Toezegging aan mw. Van der Werf over differentiatie van recyclingstromen bij afvalverwerkingsbedrijven

Toezegging

Uit 2^e termijn AO Grondstoffen en afval van 27 maart 2012: overzicht sturen van de differentiatie van de recyclingstromen bij de afvalverwerkingsbedrijven.

Tevens wordt hieronder ingegaan op de verplichte sortering van containers voor grof huishoudelijk restafval op milieustraten.

Stand van zaken

Uit het verslag van het AO 2^e termijn blijkt dat het hier gaat om de verwerking van afvalstromen bij de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) en de vrees dat in die afvalstromen nog veel recyclebaar materiaal zit.

Ik heb aan de Vereniging Afvalbedrijven, de belangenvereniging van onder meer AVI's, gevraagd in hoeverre AVI's het restafval bewerken of nascheiden vóór het in de ovens wordt verbrand. Volgens de vereniging wordt het restafval door Attero Wijster en Omrin nagescheiden vóór het in de ovens van resp. de AVI's in Wijster en Harlingen wordt verbrand. Verder worden volgens de vereniging ná het verbrandingsproces de metalen door magneten uit de verbrandingsresten gehaald.

In de tweede helft van 2012 zal het Landelijk afvalbeheerplan worden gewijzigd. Als de voorgenomen wijziging van de minimumstandaard voor grof huishoudelijk afval doorgaat, wordt daarmee aan de wens van de Kamer voldaan dat er nauwelijks of geen recyclebare onderdelen van grof huishoudelijk afval in de AVI's worden verbrand.

Toelichting

In het Landelijk afvalbeheerplan (LAP) is aangegeven welke afvalstromen mogen worden verbrand in AVI's. Dat zijn met name gemengde reststromen, zoals de inhoud van de grijze bak of de grijze zak met huishoudelijk restafval.

In feite is zo'n reststroom een mengsel van recyclebare afvalstoffen. Maar omdat die recyclebare afvalstoffen door de ontdoener niet gescheiden worden gehouden, maar bij elkaar worden gegooid, zijn de afzonderlijke recyclebare afvalstoffen niet meer beschikbaar voor recycling. AVI's mogen op grond van het LAP en hun vergunning deze gemengde restfracties verbranden en zijn dan dus niet in overtreding.

Volgens de Vereniging Afvalbedrijven, de belangenvereniging van onder meer AVI's, wordt het restafval door Attero Wijster en Omrin nagescheiden vóór het in de ovens van resp. de AVI's in Wijster en Harlingen wordt verbrand.

Verder worden volgens de vereniging ná het verbrandingsproces de metalen door magneten uit de verbrandingsresten gehaald. In de op 7 maart 2012 gesloten green deal bodemassen is onder meer afgesproken dat de AVI's het percentage afgescheiden non-ferrometalen uit bodemas uiterlijk 1 januari 2017 moeten hebben verhoogd tot ten minste 75 procent uit de fractie > 6 mm. Voor het terugwinnen van het non-ferrometaal uit de fractie < 6 mm is op dit moment slechts een beperkt aantal technieken beschikbaar. Voor deze fijne fractie zullen de AVI's nagaan welke methoden beschikbaar zijn en vervolgens voor het einde van de looptijd van de green deal in overleg met de Rijksoverheid een doelstelling formuleren.

Grof huishoudelijk afval

Tijdens de 2^e termijn van het AO en tijdens het VAO kwamen ook de containers met grof huishoudelijk restafval van milieustraten aan de orde en de wens/mogelijkheid om sortering van die containers te verplichten.

Over scheiding en verwerking van grof huishoudelijk afval is sinds medio 2011 al uitgebreid met alle betrokkenen gesproken en in onderling overleg is een voorstel voor wijziging van het LAP opgesteld. Dit voorstel wordt in het kader van de tweede wijziging van het LAP voor inspraak ter inzage gelegd.

Deze voorgestelde wijziging van het LAP houdt het volgende in:

- Een gemeentelijke milieustraat heeft een voldoende adequaat voorzieningenniveau en scheidingsbeleid als de volgende componenten gescheiden worden gehouden: harde kunststoffen, grof tuinafval, ferro- en non-ferro, vlakglas, hout (A en B), verduurzaamd hout (C), afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, papier en karton, asbest, gips, gemengd steenachtig

materiaal (niet zijnde asfalt en niet zijnde gips of cellenbeton), textiel (niet zijnde tapijt), grond, gasflessen/brandblussers/overige drukhouders, (bitumineus) dakafval, EPS (piepschuim), matrassen en banden.

- Daarnaast dient op de milieustraat een aparte container voor de restfractie te staan.
- De minimumstandaard voor de restfractie die ontstaat op een milieustraat met een adequaat voorzieningenniveau en scheidingsbeleid, is verbranden als vorm van verwijdering. Er wordt namelijk vanuit gegaan dat als een gemeente de onder het eerste bolletje genoemde scheiding op de milieustraat toepast, het restafval zowel qua volume als qua samenstelling zo is veranderd, dat afvoer van de dan resterende restfractie naar een sorteerder voor de gemeente (burger) veel extra kosten geeft tegen mogelijk slechts een zeer beperkte milieuwinst.
- De minimumstandaard voor grof huishoudelijk restafval dat op een milieustraat zonder een adequaat voorzieningenniveau en scheidingsbeleid is ontstaan, is sorteren of anderszins verwerken, waarbij het oogmerk van de behandeling is om zoveel mogelijk monostromen af te scheiden die geschikt zijn voor recycling.
- De minimumstandaard voor grof huishoudelijk restafval dat gemengd is aangeboden of bij inzameling niet naar soort gescheiden is gehouden (denk aan huis-aan-huis route-inzameling, het gebruik van [kraak]perswagens, enz.) is sorteren of anderszins verwerken, waarbij het oogmerk van de behandeling is om zoveel mogelijk monostromen af te scheiden die geschikt zijn voor recycling.
- Het resultaat van het sorteren of anderszins verwerken van de restfractie dient ten minste gelijkwaardig te zijn aan de eisen die worden gesteld aan de restfractie die ontstaat op milieustraten met een adequaat voorzieningenniveau en scheidingsbeleid.

Naast de fysieke mogelijkheid deze stromen gescheiden te houden, dient ook het beheer van de milieustraat te zijn gericht op een zo effectief mogelijke uitvoering daarvan.

- In ieder geval dient voor de burger duidelijk te zijn waar elke bak wel en niet voor is bedoeld.
- Er dient gekwalificeerd personeel aanwezig te zijn om vragen van burgers te beantwoorden en toezicht te houden op een juist gebruik van de verschillende voorzieningen.
- Verder dient bij de inrichting en het beheer van de milieustraat aandacht te worden besteed aan toegankelijkheid en laagdrempeligheid voor de burger. Dit omvat naast fysieke bereikbaarheid bijvoorbeeld ook aandacht voor het beperken van wachttijden en administratieve procedures.

Activiteitenbesluit

Overigens gaan met ingang van 1 januari 2013 veel gemeentewerven vallen onder het Besluit algemene regels. Zij hebben dan niet langer een vergunning nodig en de minimumstandaard uit het LAP speelt voor hen dan geen rol meer.

Gelet hierop wordt in het Besluit algemene regels een regeling opgenomen die inhoudelijk overeen komt met hetgeen hiervoor over het LAP is gezegd (adequaat voorzieningenniveau en scheidingsbeleid enz.). Dit heeft als extra voordeel dat vertaling van de LAP minimumstandaard naar vergunningen niet noodzakelijk is en dat de lijst met te scheiden afvalstromen uit de regeling makkelijk is aan te passen, waardoor de regeling nog eens extra slagvaardig is.

Bijlage 9   Toezegging aan mw. Dijkers over inschakeling sociale werkvoorziening bij recyclingbedrijven (aangehouden motie 30 872, nr. 102)

Toezegging

Uit VAO Grondstoffen en afval van 12 april 2012: in overleg treden met de recyclingbranche en VNG om waar mogelijk mensen vanuit de sociale werkvoorziening aan een baan te helpen in de recyclingsector en te zorgen voor eventueel noodzakelijke begeleiding, en daar vóór het volgende AO over te rapporteren.

Deze toezegging heeft geleid tot aanhouden van de motie Dijkers over overleg met de recyclingbranche over de sociale werkvoorziening (30 872, nr. 102)

Stand van zaken

In de periode november 2011 tot mei 2012 heeft een werkgroep van gemeenten en het afvalbedrijfsleven zich gebogen over de ambitie in mijn afvalbrief om de recycling van huishoudelijk afval te verhogen van 50 naar 65%. De voorzitter van de werkgroep heeft het eindrapport van de werkgroep op 24 mei 2012 aan mij aangeboden.

Omdat de mogelijkheid bestond dat de werkgroep aandacht zou schenken aan het inschakelen van mensen uit de sociale werkvoorziening, ben ik nog niet in overleg getreden met de recyclingbranche en de VNG. In het rapport wordt niet specifiek aan dit onderwerp aandacht besteed en daarom wordt de uitvoering van de toezegging na de zomervakantie 2012 opgepakt.

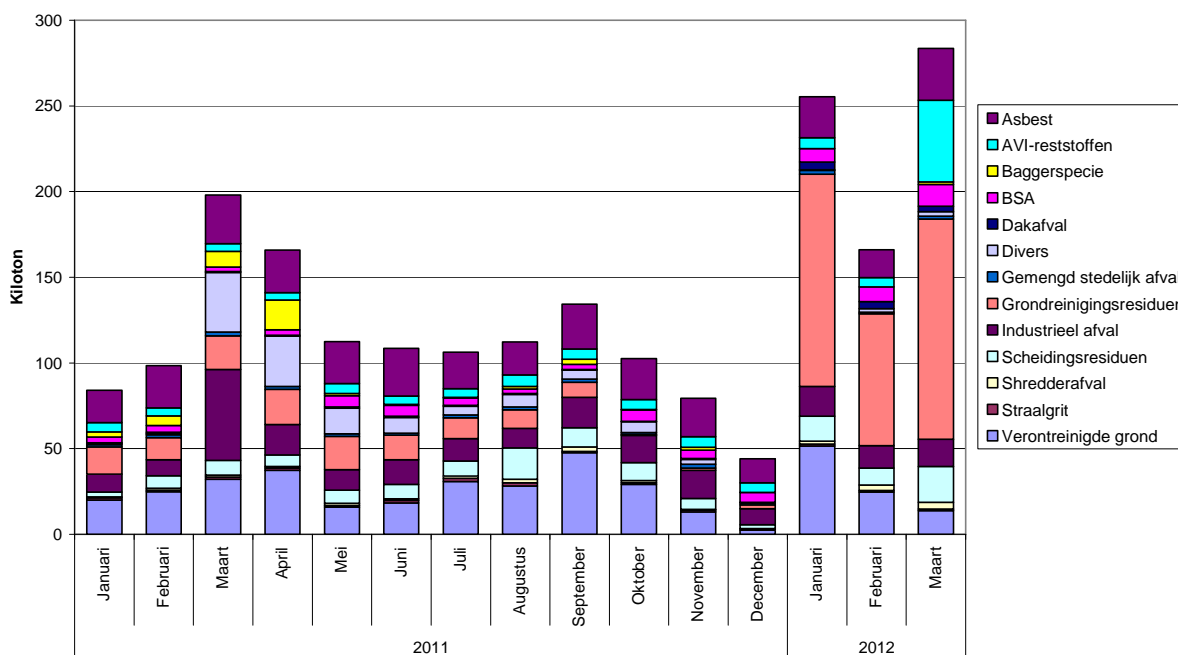
Bijlage 10 Storten van afvalstoffen, gerelateerd aan het vervallen van de stortbelasting op 1 januari 2012

Op 1 januari 2012 is de stortbelasting vervallen. Staatssecretaris Atsma heeft toegezegd de ontwikkelingen rond het storten van afval intensief te volgen, om te kunnen beoordelen of het vervallen van de belasting leidt tot een toename van het storten van afval.

Op de site www.LAP2.nl wordt op het tabblad 'Nieuws' maandelijks het verloop van het storten van afval gepubliceerd in de vorm van een grafiek met toelichting. Aan het begin van maand X wordt de grafiek aangevuld met gegevens van maand X-2 (dus begin juni komen de gegevens van april). Met het hiervoor staande wordt ook uitvoering gegeven aan de volgende toezegging van Staatssecretaris Weekers aan de heer Omtzigt tijdens de plenaire behandeling van het Belastingplan 2012 op 16 november 2011: "Ik zal het verzoek van de heer Omtzigt om zo spoedig mogelijk in 2012 inzicht te krijgen in de actuele stand van zaken, doorgeven aan mijn collega van I en M."

Ter informatie is hieronder de grafiek opgenomen met de gegevens van januari 2011 tot en met maart 2012.

Gemelde hoeveelheden gestort afval in Amice bij 21 stortplaatsen, januari 2011-maart 2012

ron: AgentschapNL

b

Uit de grafiek blijkt dat in 2011 gemiddeld ongeveer 100 kiloton afval per maand is gestort. In de laatste maanden van 2011 is de gestorte hoeveelheid afval sterk teruggelopen. De afname in die maanden is in de eerste twee maanden van 2012 weer gecompenseerd. Het lijkt er op dat marktpartijen eind 2011 afvalstromen hebben gebufferd in de wetenschap dat zij na 1 januari 2012 zonder stortbelasting goedkoper uit zouden zijn om te storten.

De gestorte hoeveelheden blijven echter ook in maart zo hoog, dat zich de vraag voordoet waar dit materiaal vandaan komt. Opvallend zijn de stromen AVI-reststoffen in de maand maart en grondreinigingsresidu in de eerste drie maanden van 2012.

- De AVI-reststoffen worden vrijwel allemaal ingezet bij de afwerking van één bepaalde stortplaats en het betreft een vorm van nuttige toepassing. Die bodemassen zijn in de periode ervoor elders ingezet/verwerkt en vervangen nu vermoedelijk primair materiaal op een stortplaats. Het betreft hier dus geen echte toename van het storten van afval.
- De categorie grondreinigingsresidu is de meest in het oog springende afvalstroom en die is ook primair verantwoordelijk voor de toename. Een eerste analyse heeft nog geen verklaring

opgeleverd voor het blijvend hoge niveau in maart 2012. Hier wordt momenteel nog nader onderzoek naar verricht.